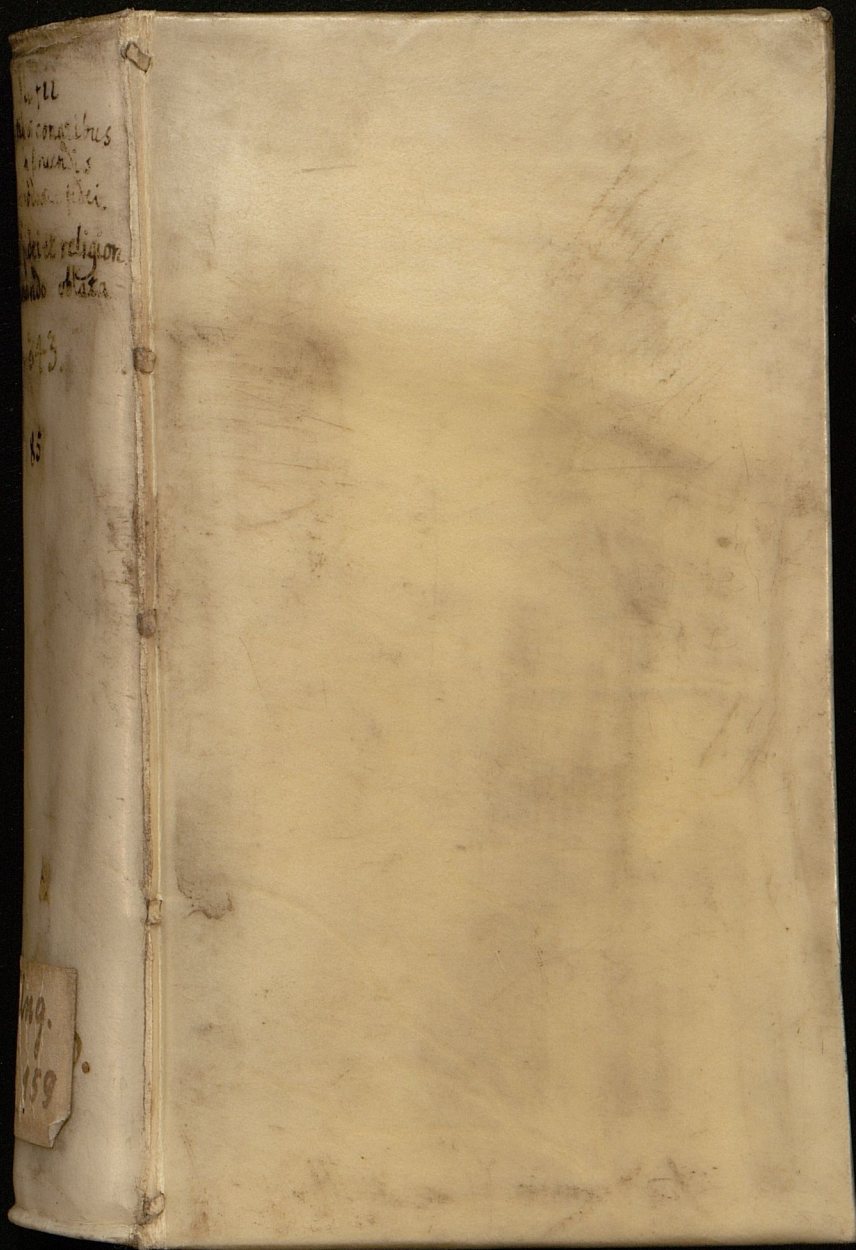

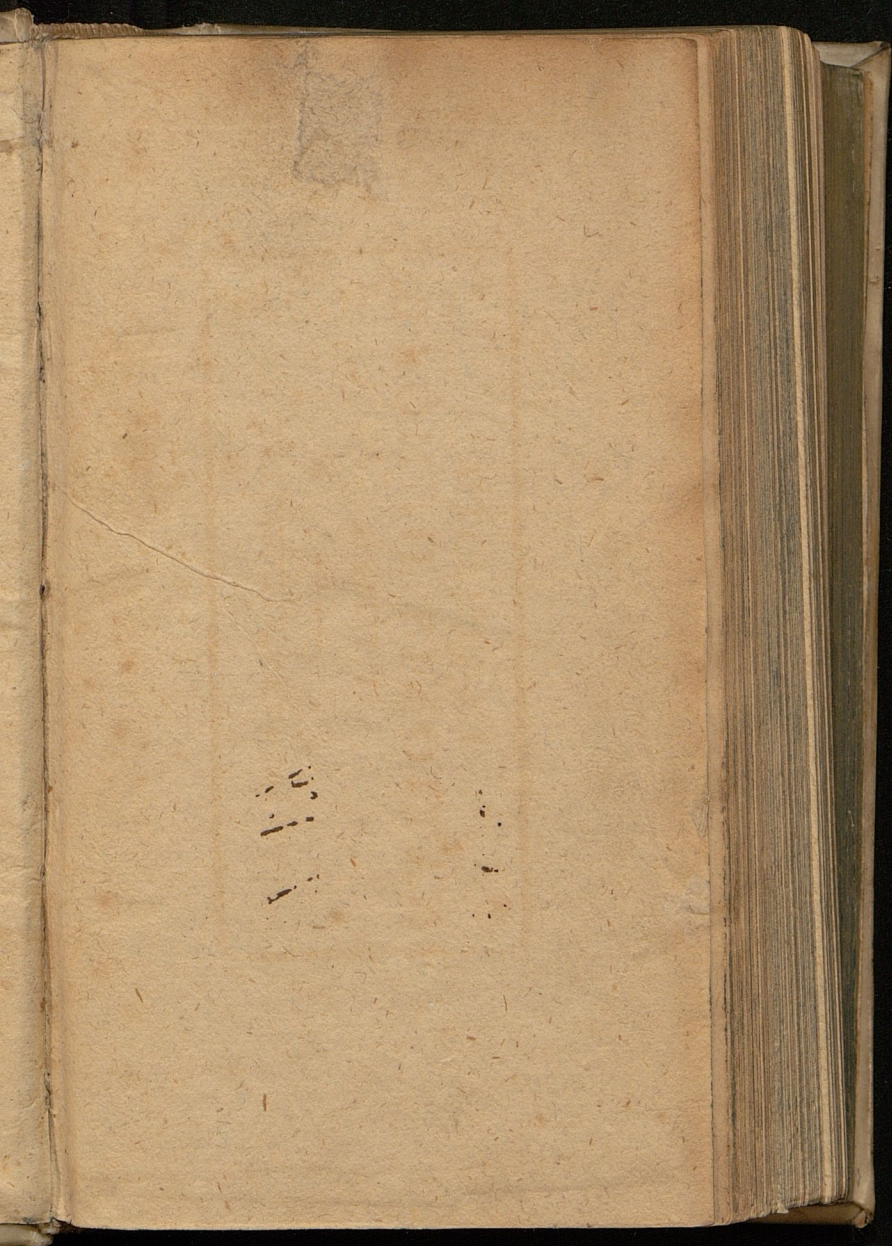

~~IX 10~~

EX BIBLIOTH.
NATIONIS HUNGAR.
VITEBERG.

VI-159

SIGNAT. CLISCCCXIII.

1.

JODOCI SLAFII
DISSERTATIO
De
ARTIBUS ET CO-

natibus Jacobi Masenii, Jesui-
tæ Colonienſis,

quibus in nuper emiſſâ Confefſione Fidei, ſeu
Meditatâ Concordiâ infidias orthodoxæ
fidei ſtruxit,

In ſolenni panegyri Wittebergæ, in Collegio
majori Theologico, frequenti audito-
rio, loco orationis ex officio ha-
bendæ recitata,

d. XXX. Martij anno 1663.

ex approbatione

R. Facult. Theologicæ Witteberg.
edita

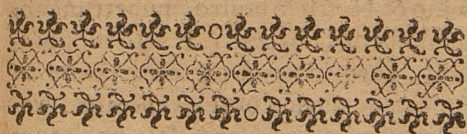
Sumptu Friderici Lankiſch,
Bibliopolę Lipſienſis
Wittebergæ

Typis JOH. BORCKARDI, A. M. DC. LXIII.

Mag

VI 155

NOBILISS. EXCELLENTISS. ET AM-
PLISSIMO VIRO,
DOMINO

ISAAC LEICK-

HERO, J. U. D.

SERENISSIMI ELECTO-
RIS SAXONIÆ CONSILIARIO
AULICO, PATRONO

& Fautori meo ve-
nerando,

Felicitatem!

Esuita Jacobus Mase-
nius, Amplissime Vir,
ejusq; libelli *Concordiæ
Meditatæ* nuper editi,
fortasse non ignoti tibi
sunt, qui non soles es-
se inter osiores vel con-
temptores librorum etiam Theologico-
rum, præsertim quum ille innōtescere
vestræ cupiat aulæ, utpote, qui etiam Se-
renissimo & potentissimo Electori, Do-
mino

mino & Nutricio nostro, nuperrimè ali-
quid libelli dedicavit. Is verò me sibi e-
ligit, quem in terciâ parte suæ *Concordiæ
Meditatæ*, quam vocat, vellicaret, va-
riis nominibus accusaret, & falsis aliquot
fannis impeteret. Sannas equidem ego
susq; deq; fero, qui non expecto à grega-
libus talibus, nisi insectationes, oppro-
bria, diraq; omnia. Quæ verò cœtera
in hoc caput effundit, non æquè silentio
præterire necesse esse censeo. Est autem
Jesuita ille inter eos, qui ædilitatem ge-
runt, ut est in proverbio, sine populi
suffragio, & res magnas agere vult, ad
quas minimè est vocatus aut instructus.
Pacem inter dissentientes in religione &
is inter tot mangones hujus temporis san-
ctire intendit, & propterea huc facientia
aliquot scripta Colonia nuper edidit.
Theologi dignas ejus chartas non censu-
erunt, qui eas excuterent, & ad quas justo
libello responderent; ego verò in Respon-
sione ad cujusdam Moguntini, IN-
STRUMENTUM PACIS ECCLESIA-
STICÆ paucis lineis eum tetigi, ac de u-
no & altero ejus lapsu verba feci: qua-
propter ille me vehementer insectatus
est, falsa, ficta, commentitiq; sibi tri-
buisse, obiter me, seu, ut loquitur, osci-
tante suum præclarum libellum legisse
scribit, & quicquid potest detonat. Falsa
pro-

profectò tribuisse ei nollem, totusq; de-
testor falsiloquia, figmenta & impostu-
ras, præsertim in libris theologicis: quod
verò obiter me suum scriptum inspexisse
ait, id fortasse ita se habet, nec eam ac-
cusationem declino, sed ultrò fateor, vix
bihorii spacium pervolutioni istius li-
belli, cum primum appelleret, me dedis-
se, mox amico cuidam obvio donasse,
nec postea vidisse. Sed nec meretur ta-
lis liber attentam lectionem, quò mul-
tum quidem auctoris laborem, parum au-
tem scientiæ prodit. Ac est non nemo
in vestrà aulà, T. Ampl.collega, vir non
minus in theologicis libris, quàm politi-
cis probè versatus, qui se summà cum at-
tentione librum Masenii legisse nuper
præsenti mihi fatebatur, sed perlecto a-
dedò, agebat, indignatus fui ventoso illi,
meamq; expectationem fallenti Jesuitæ,
ut si præsens mihi adstitisset, pugno illum
(vir minimè plagosus) excepissem. Et
quid attinet dissimulare ejus nomen, est
is Dn.Samuel Hundius, J.U.L. à longo
jam tempore noster amicus.

Quinq; a.potissimum sunt capita,
quæ falsò à me sibi tribui conqueritur;
quod scripserim in Respons.ad Tim.Lau-
benbeger §. 51. Jesuitam Masenium im-
putare nobis, quos Lutheranos, dicunt,
quod velimus & præcipiamus, ut ipsi

phrasibus & vocibus Scripturæ articuli, fi-
dei exprimantur: II. quod Ecclesiæ Do-
ctores, Patresq; & Traditiones omnes
damnemus & rejiciamus. III. quod cujus-
vis privati S. Scripturæ interpretationem
verbum Dei habeamus: IV. quod scrip-
serim ipsum Masenium affirmasse Fran-
cofurti (perperam scriptum est Ratisbo-
næ) protestantem seu Lutheranam Ecclesi-
am *Confessionem*, nunc ab eo editam, vel
interpolasse, vel ratam habuisse: V. eun-
dem de Dn. Joh. Matthiæ, Episcopo Streg-
nenfi in Sveciâ, affirmasse, esse ejus libel-
los *Oliva Septentrionalis*, aliosq; totius
Ecclesiæ Evangelicæ confessionem. De
iis omnibus autem Jesuita dicit: *a plures
lapsus hic Slafius commisit, quàm lineas re-
liquit. Ego ne de Lutheranis hoc statuo?*
Conc. p. 6. *Nullibi hoc abs me traditum est. Quin
contrarium potius ostendi. Ne per somni-
um quidem mihi in mentem venit. Slafii
sunt phantasmata, non mea.* Si autem id re-
vera sentit Masenius, ac ista omnia se non
tribuisse, nobis nec jure tribuere posse,
neq; nostra hæc esse dogmata, putat, gra-
tiæ sunt agendæ Jesuitæ, quod, quantum
in ipso est, detergat nostris Ecclesiis
quasdam calumnias, & professor verita-
tis existere velit, solent n. Papistæ com-
muniter quædam ex dictis punctis nobis
ut dogmata nostra tribuere. At nimium
verum

æ l. 3.

Med.

Conc. p. 6.

verum est, etiam Masenium ista, & omnia
quidem, quæ nunc negat, in libello suo
quem *Meditatam Concordiam* dicit, per-
spicue scripsisse, & edixisse, adeoque nihil
à me vel per oscitantiam, vel per malitiam
tributum ei esse. Liberalior justò Jesui-
ta omnem rem divinam, totiusq; fidei
Papisticæ & quam dicit, Lutheranæ veri-
tatem, secundum suas è sacris literis nunc
editas, ut vocat, demonstrationes, judi-
cio cujusvis hominis, etiam secularis,
æxponit. Ego quidem tam periculosa
stateræ rem tam arduam temerè commit-
tere à præceptoribus meis non didici: in
tuum verò, Vir Amplissime, accuratum
judicium non vereor compromittere, &
litis, quæ mihi, quoad hæc 5. puncta cum
Jesuita intercedit, decisionem deponere,
ut æstimes, malanè an bonâ fide cum Je-
suitâ hic egerim. Nam quâ fronte, quod
primum est, negare Jesuita potest, se tri-
buere Lutheranis, quod velint ipsis etiam
verbis & phrasibus S. Scripturæ, & non a-
liis, efferendas & exprimendas esse fidei
articulos, quum ipse in epist. dedic. ad
Alex. VII. papam Rom. modernum dicat:
hæc esse *principia & vota* nostra, quod non
nisi verbis Scripturæ sit loquendum, *proce-*
stantium, inquit, *boc votis, principisq;*
detulimus, ut ex solâ tantum scripturâ in
hac confessione loqueremur, Quid clarius?
In

α part. 1. p. 1.

τ. 6. 7 p. 7.

59. part. 3.

p. 10. 3.

I.

β part. 1.

ep. dedic.

In præfatione ad protestantes totius Europæ principes ait: *juxta Protestantium atq; Ecclesiæ illorum postulata atq; principia ex solo verbo Dei scripto in propositâ utriusq; æ part. 1. p. partis Confessione progredimur.* Et iterum: *juxta professionem reformationis suæ ex solo aperto verbo Dei, (omni hominum verbo submoto:) impellite eos ad emendationem, Annon hoc clare? Iterum: Confessione mea ex vestris legibus & principiis conce- y. ibid. p. 1. pta est? Hanc esse receptam nostram legem, 6. quod, rejectis verbis hominum, ex solâ scri- d. part. 1. p. pturâ, loquendum sit, sapius asserit, d. An 11. 1258. non ista omnia evincunt, Jesuitam asse- seqq. 82. rere, quod velimus & præcipiamus, ut ipsis verbis & phrasibus S. Scripturæ, & non aliis, articuli fidei exprimantur? Effugere e. part. 3. p. quidem Jesuita conatur asserendo, & se 4. non scripsisse Lutheranos id velle & docere, sed quod hoc ex eorum principiis sequatur. *Obigationem* inquit *in illis agnosco non voluntatem.* Verum non sic elabatur. Perspicuè & clarè dixit, hæc esse nostra principia, nostras leges, profes- siones, quod solis verbis scripturæ ad un- g. loc. cit. g. v. articuli fidei efferendi sint, hoc ostendendum est Jesuitæ à nostrâ Ecclesiâ doceri, aut fictionis crimen incurret.*

II.

Deinde nihil falsum dixi, quando Jesuitam accusavi, quod malè tribuat Ca-

tholicis, quos Lutheranos vocat, eos Ec-
 clesiae Doctores, Patresq; & traditiones
 omnes damnare. Id enim manifesta ver-
 ba ejus habent. Per traditionem, inquit,
 a Ecclesiasticam ad nostra haec tempora S. li-
 tere deferuntur, cum tamen adversarij
 (Protestantes) traditiones ejusmodi repudi-
 ant. Idem nihil, ait, B tam apud adver-
 sarios receptum est, quam omnes traditio-
 nes extra scriptum Dei verbum damnan-
 das esse. Ac istud, quod de Traditioni-
 bus, a Protestantibus damnatis (quod nun-
 quam probabit Jesuita) dixi, agnoscit, ni-
 hilq; reponit; de Patribus a. non idem se
 locutum vult. y Ecce a. verba: At certè ne-
 mo horum (Doctorum Protestantium) fuit,
 ait, d qui non Patres antiquamq; Ecclesiam
 tanquam errori obnoxiam despexerit. I-
 dem, jam eò, ait, s deventum est apud Prote-
 stantes, ut si vel quisquam è tabernà sutor
 condemnet erroris Ecclesiam, sanctissimè ve-
 teris Ecclesiae Patres, gravissima Episcopo-
 rum concilia, universus Christianus orbis ce-
 dere cogatur. Amplius: Solenne est,
 inquit, § illis non sensu à Majoribus tra-
 dito, à Patribus confirmato & in Ecclesià
 Catholica recepto (ut nos facimus) S. Scri-
 pturas proponere. Iterum: Soli, inquit, n
 Catholici (Papistae) verbo Dei per scripta Pa-
 trum & Ecclesiae traditionum exhibitò assen-
 tiriun-

a part. 2.

p. 68.

B part. 2.

p. 84.

y. part. 3.

p. 6.

d. part. 1. p.

87.

s part. 1.

p. 77.

§ part. 1. p.

58.

n part. 1. p.

17. vid.

part. 1. p. 84.

18. 30. &c.

apart. 3. p.
6.

β. Brev.
theol. ex-
tens. suppl.
c. 1. §. 8.

tiuntur. Sat ne clare hæc evincunt, Jesuitam tribuere nostris, quòd Ecclesiæ Patres & traditiones omnes rejiciamus? Quid id ergo negat? Si alibi aliter scribit, & nunc, ut me criminis falsi reum faciat, se scripsisse, profitetur; a quod protestantes Sanctos Patres non rejiciant, quin *S. Scripturam juxta veteris Ecclesiæ, sanctorumq; Patrum sensum usurpari postulent*: partim id Jesuitæ inconstantiam, partim rursus ejus in nostræ Ecclesiæ sententiis ignorantiam arguit. Neq; n. ita crudè & absolutè, ut ille quidem hic loquitur, de *S. Scripturæ sensu ex veteris Ecclesiæ, Sanctorumq; Patrum scriptis eruto*, Theologi sentiunt. Quà de re (si tamen meretur Jesuita) non pigrobor sententiam orthodoxam ex B. Hulsemanno β. producere. *Hanc fidem, seu notitiam potius, inquit, me auctoris (v.g. Prophetæ, Evangelistæ) mentem rectè assecutum esse, mirificè illustant & confirmant interpretationes & expositiones antiquorum Doctorum Ecclesiæ. Verum quia hi ipsi Doctores eadem scripturæ testimonia non perpetuò eadem ratione, nec singuli eodem modo interpretantur, nec sufficiens inductio singularum interpretationum per singulos auctores hætenus facta est; nec illi Doctores omnes & singuli, qui non scripserunt, vel quarum scripta interierunt, consensum suum resol-*

resolvere voluerunt aut potuerunt in consen-
sum eorum, quorum libri scripti supersunt,
nec ulla divina promissio exstat, quod inter-
pretationes illorum *Dd.* quorum scripta ex-
situra erant, futurae sunt infallibiles, si con-
sentiunt, secus si abs invicem dissentiant
(quin contrarium potius *Jac. III. 2.* Noli-
te affectare informationem aliorum,
quia in multis aberramus omnes) *Ecce*
fides illa, quae de verâ interpretatione hujus
vel illius dicti Biblici generatur, ex hac spe-
cie traditionis Ecclesiastica, quam consen-
sum veterum Interpretum appellamus, non
est divina, nec infallibilis, sed humana tan-
tum & probabilis.

Ut jam dicam de tertio, quod Je-
suvita se nobis tribuisse negat, nos scilicet
cujusvis privati interpretationem Scripturae
verbum Dei habere, seu, ut ille Latine
vertit: *α quod quisq. privatorum interpre-*
tationem suam pro verbo Dei substituat: α-
ded manifestum est tribui à Jesuvita no-
stris, ut quid animi habeat talia se scri-
pisse negans, verbis facile explicari non
possit. Non n. obiter, sed ex professo
part. I. tract. 2. c. 2. §. 34. prolixè defendit β
protestantes docere, à publico judicio
Ecclesia non ita determinari veritatem,
ut non fidelium quisque suam senten-
tiam Ecclesiae apponere possit, seu ut illius
verba

III.

*α. part. 3.
p. 5.*

*β. part. 1.
à p. 59. ad
p. 105. seqq.*

a part. l.p. verba habent: *a posse privatum quemq; fidelium formare tale iudicium: mea hæc sententia vel confessio fidei, quam amplector, est conformis S. Scriptura, illa verò, quam Ecclesia Catholica (universa, universalis) amplectitur, difformis est.* Porro hanc

β part. 1.
p. 76. 77.

cei certam doctrinam & sententiam Protestantium Jesvita per multas paginas ibi persequitur, & multa comminiscitur, ut hoc problema defendat. Quâ fronte ergo negat se hoc scripsisse? Ipse tamen in Ecclesiarum nostrarum praxi aliter observari, adeoq; aliter statui à nostris, confiteri, & vi veritatis dicere cogitur β certum & infallibile nobis esse Ecclesie legitimum iudicium, p. 76. seqq. Quo posito, se ipsum jam refutavit Jesvita, & dixit: non esse eam temeritatem Protestantium, ut sibi quisq; illum sensum deligat, quem privato ipse iudicio solum esse certum, verumq; statuit, idq; prætextu divini spiritus, sibi clarissimè per illas loquentis, ut Cretensis

γ part. 1. p.
195.

noster sine rubore scripserat γ. Falsum itaq; est, apud nos quemvis privatum, ultimum iudicium (quomodo ille vocem sumit) assensus sui circa expositionem & intellectionem dicti Scripturæ vel solum vel primario fundare in proprio sensu aut sententia. Falsum item est, Papistas (quod vult noster) δ ultimum iudicium

cium assensus sui circa expositionem vel apprehensionem alicujus dicti Scripturæ conformare judicio Ecclesiæ universalis, judicio vè Episcoporum, in vel extra concilium congregatorum.

Non in Ecclesiæ consensu, sed in unius Episcopi Romani arbitrium & decisionem resolvunt omnem fidem, idq; quia sic placet, nullo nixi jure divino, nullâ promissione divinâ de futurâ infallibilitate solius sedis Romanæ. Quo fundamento fidei nihil quidem indignius homine Christiano dici aut cogitari potest. Talia autem plenè pertractare non est mei nunc instituti, qui defensum tantum venio ea, quæ falso sibi à me imputata Jesuita dixerat. Eorum itaq; quartum est quod scripsi, Jesuitam de comitiis Francofurtensibus, anno 1658. habitis affirmasse: Confessionem fidei ibi à parte Catholicâ (Papisticâ:) parti Protestantium exhibitam esse, alteramq; alterius Confessionem interpolasse vel ratam habuisse. Id quidem Masenius in libro suo, quem dicit *Meditatam Concordiam*, clarissimè scripsit, & nihil ego hic fingo. Confessionem fidei ibi cum comitia agerentur à parte Catholicâ parti protestanti exhibitam & vulgatam esse disertè scripsit; totam historiam hisce verbis breviter

IV.

α part. 1.
p. 5.

β part. 3.
p. 2.

γ part. 1.
præf. &
dedic.
ibid.

viter complexus est: α Utrinq; admissa
fuit confessio, quibus verbis à Catholicis (pa-
pistis) concepta est, typisq; excusa, ac Fran-
cofurti in electione oblatà in aula Leopoldi
Regis Proceribus, aliisq; Principibus mense
Aprili, anno 1658. iisdem à Protestantibus
recusa & passim communicata etiam fuit
mense Junio insequenti. Unde illa con-
fessio à Jesvitâ dicitur *Francofurtensis*: β
confessio *partis Catholicae*: γ *partis prote-*
stantis: δ *utriusq; partis*? Hæcce qui-
dem liticula quod ad rei veritatem atti-
net, quia res merifacti est, tuum judici-
um, Vir Amplissime, eò magis subire
potest, quò magis quotidie vel per lite-
ras vel ore & auribus conversaris cum iis,
qui comitiis illis Electoralibus interfue-
runt. Edicant illi, an unquam de pu-
blico huiusmodi actu, deq; exhibitione
certæ confessionis fidei à parte Papisticâ
parti protestanti factâ, fando ibi audi-
tum sit? Mea tamen se eo usq; non exten-
dit nunc disceptatio; satis est, si ostende-
ro, quid Masenius scripserit, vel non
scripserit, nullamq; à me ei injuriam es-
se illatam, quando dixi Jesvitam in uni-
versum omnibus, quotquot Francofurti
Ecclesiam Romano-Catholicam, & quot-
quot Ecclesiam Protestantium repræsen-
tarunt, tribuisse, cos super quadam fidei

con-

confessione vel dimicasse vel consensisse.
Id eum scripsisse ostendo, dum a Catho-
licis (Papistis) parte Catholicâ (papisticâ)
& Protestantibus, seu parte Protestantium
profectas, & invicem commutatas eas
esse Confessiones sapius asserit. Aliter
accipere voces eas nemo potest. Ac ha-
beo propemodum confitentem reum Ma-
senium meum, qui nunc in tertiâ, quam
dicit, parte suâ Concordiæ generalia ver-
ba sua fugit, & quæ dixerat de parte Ca-
tholicâ & Protestanti, restringit ad quos-
dam utriusq; partis homines: *quod ab u-*
triusq; inquit *a partis hominibus vulgata*
ea sit typographi & exemplaria testari po-
terunt. Agnoscit ergo Jesvita, se saltem
impropriè aut malè locutum, & de totâ
parte catholicâ aliquid enunciaſſe, quod
de quibusdam dicere debuisset. Me au-
tem sibi per calumniam quædam impo-
ſuisse, Jesvita dicere non potest, qui ver-
ba ejus in ſignificatione uſitatâ accepi, ut
deui.

a part. 3.
p. 4.

Quod tandem quintam mei accusa-
tionem attinet, eam Jesvita non movis-
ſet, niſi ſtomacho indulgere ipſi placuiſ-
ſet: falſò ſcilicet me ſcripſiſſe Maſenium
vendidare libellos, D. Joh. Matthiæ Epi-
ſcopi Stregnizenſis in Svecia, pro publicâ
confessione totius Eccleſiæ Evangelicæ.
Mani-

V.

*α part. 1.
p. 115.*

*β part. 1.
p. 116.*

*γ part. 1.
p. 117.*

*δ part. 1.
p. 119.*

Manifestum enim est, proponere Mase-
nium autorem laudatum, ejusq; verba,
ac si à totâ Ecclesiâ Evangelicâ prolata
essent, seu quasi totius Ecclesiæ nostræ
vota exprimerent, accipere. Ita enim
loquitur: *α Sentiunt Protestantes, Dei vo-*
luntatem esse ut Concordia in Ecclesiâ redu-
catur. Ita literis suis ad Regem Sveciæ da-
tis testatus est D. Johannes Matthiæ, Episco-
pus Protestantium. &c. Quisquis hæc le-
git, sensum alium verborum capere non
potest, quàm quòd D. Joh. Matthiæ elo-
quatur, quod omnes Protestantes senti-
unt, ac esse eum præconem sententiæ o-
mnium nostrorum, qui publico nomine
scribat, & publica vota exprimat. Ite-
rum eodem modo Masenius de D. Joh.
Matthiæ loquitur: *β Nullam in Christiano*
Imperio pacem concordiamq; sine illâ religi-
onis harmoniâ stare diu posse, ijdem sentiunt
Protestantes harmoniâ stare diu posse, ijdem
sentiunt protestantes. Juvat Stregensem
audire rursus. Iterum: γ Ipsimet Prote-
stantes agnoscunt inter se neg., esse concor-
diam, neg. veritatem defendi, Stregensis
Olivæ Ramus dictis fidem faciet. Iterum:
δ Agnoscunt (Protestantes) quòd S. Scriptu-
ra interpretatione in locis dubiis obscurisq;
non assequantur, verba ejusdem sunt Scripto-
ris, Atq; ita semper quoties de D. Stre-
gensi

nenſi Epifcopo loquitur, non ſecus de eo
loquitur, ac ſi ille omnium deſideria &
vota exprimat, unusq; ſit inſtar omni-
um. Quod ipſe fateri cogitur Maſenius,
eodem in loco, ubi eam accuſationem à
ſe devolvere vult: *Autoritate, & inquit, a. part. 3.
Scriptoris veſtri uſus ſum, quem magnus p. 6.
Svecorum Rex, proceresq; regni in oblato
hoc ſcripto patrocinio dignati ſunt.*
Hæc ſcilicet ipſi ratio eſt, quare cum
proteſtantium omnium vota exprimere
aut adducere voluit, Dn. Matthiæ ſolum
allegaverit.

Quid ergo negat ſe hunc autorem
venditaſſe totius Eccleſiæ noſtræ præco-
nem? De patrocinio tamen, de quo glo-
riatur Maſenius, mihi aliisq; nihil inno-
tuit. Et ſi maximè regio patrocinio pro-
ceres Sveciæ complexi fuiſſent D. Joh.
Matthiæ, multum tamen deeſſe ei, ante-
quam is publico Eccleſiæ nomine ſcribe-
re dici poſſet, ipſe, credo, Jeſvita, ſi rem-
penderit, fatebitur. Veruntamen quo
in precio D. Joh. Matthiæ Epifcopus Stre-
gnenſis ſit, & quo patrocinio Sereniſſi-
mum regnum Sveciæ hætenus eum digna-
tus ſit, edocet nos noviſſimum decretum
anno ſuperiore d. XV. Julii, poſt cenſuram
Synodi Eccleſiaſtica regiam autoritate
munum, & per omnes Eccleſias, e-

tiā germanicas, regno Sveciæ subjectas,
missum: ex quo pauca huc facientia ad-
ducam. Wir Carl von Gottes
Gnaden / &c. Mögen euch gnä-
digst nicht verhalten / was massen uns
vor weniger Zeit ist vorgebracht / das
ein Theil der Bücher und Schriften /
welche unser auch getreuer und Bis-
choff zu Strågnås D. Johannes
Matthiä vor etlichen Jahren publicis-
ret / und im Druck auffgehen lassen /
einige novitäten in sich begreifen sol-
ten. Dannenhero und dieweil nicht
allein unsere Deputirte von der Cleri-
sey die von vorbesagten Erzbischöffe
und der Theologischen Facultät zu
Upsahl / uns zuvor eingesante Schrift
in allen stücken approbirt / und unter-
schrieben / wir auch also nach vorher-
gangener gnugsamer untersuchung
weiter vernemen / das etliche von
mehrbemelten Bischöffe zu Strågnås
Bücher / und Schriften / absonder-
lich diejenige / welche von ihm genant
worden Rami olivæ septentrionalis,
und dann Idea boni ordinis, einige
sothamige vorschläge und Meynung im
Munde

Munde führen/welche scheinen die Ges
meine Gottes zu präjudiciren/wollen
derohalben / das solche seine Schriften
und Bücher (alldieweil dieselbe nicht als
lein keine Erbauung in der Gemeine
Gottes schaffen/sondern Irrung und
Unruhe in der durch Gottes Gnade
bisher erhaltenen Einigkeit / daferne
demselben nicht zeitig vorgekommen
würde / erregen können) allerdings sol
len verbotten seyn aufzulegen / zuver
kauffen / oder zuverführen / weder inner
noch ausserhalb unserer Reiche / oder
denen darunter belegenen Landen und
Provinzien bey Vermeidung unserer
Unnade und ernstlicher Abstraffung
aller der ienigen / so dawieder handeln
werden.

Hoc ergo regio patrocinio hono
ratur D. Joh. Matthie Episcopus Stregnen
sis Sveciæ, tantaq; est ejus in nostrâ Ec
clesiâ autoritas.

Vides, opinor, Vir Amplissime,
quàm lucida sint figmenta Jesuitæ Jacobî
Masenii, quiritantis super injuriâ, in hi
sce quidem, quæ ei, prout nunc narrata
sunt, tribui. Quæ cœtera adversus me
in sapius allegatâ teritiâ parte suæ Medi-

ata Concordiæ fulmina vibrat, ea maximam partem oratione quadam publice abs me habitâ, ⁱ complexus sum & declinavi.

Cum n.à Rev. Facultate Theologicâ in inelytâ Acad. Wittebergenſi mihi accessum ad honores & gradus Theologicas petenti, (quo Serenissimi Electoris Sax. Nutricii nostri clementissimi, munificentia allectus sum) aliquid materiæ theologicæ perorandum imponebatur, visum est de hoc Jacobo Masenio, ejusq; studiis verba facere. Ea quidem oratio cum non invitis auribus à coronâ Virorum doctorum accepta sit, etiam non invitis oculis, si describeretur, à piâ mente legi posse amicorum persuasione credidi. Passus itaq; sum eam typus exprimi. Meruisset fortè Masenius, qui tantopere non tam in nostram, quàm Ecclesiæ perniciem laborat, tamq; falsè & pueriliter nos suâ *Meditatâ Concordiâ* illudit, & verbis inficetis insultat, ut dignum patella operaculum parassem, & quæ debentur, protervo huic capiti, coronas imposuissem: sed ipse, vir Nobilissime, mecum procul dubio censes, satius esse, remissius, quam asperius homines sine autoritate licet protervè, in Theologiâ peccantes, accipere. Dabis autem mihi veniam, quod

quod hæc chartas Amplissimo nomini
tuo, qui meliora mereris, addicem &
inscribam. Certe diu propter insignem
humanitatem, quâ me excipere soles,
promerebaris aureos montes, quos ego
præstare non possum, nisi quod preci-
bus meis illos & multa alia à supremo
montium rectori Tæ. Eæ. in æternum
precor. Id cupio tantum hac dedicatio-
ne, ut memorem tui animum ostendam,
& ipse tui præclari nominis non frigidum
cultorem me agnoscas. DEUS Te servet,
& amorem tuum erga Ecclesiam & Theo-
logiam, Theologosq; firmet & augeat.
Vale. Dabam Seidæ d. XXIX. Maii anno à
partu virginis M DC LXIII.

Tæ. Excæ

*Nobilissime vir
humilimus in Christo servus.*

JODOCUS SLAFIUS

S. Th. Lic. Pastor & Super-
intendentens.

B ;

ORA-

ORATIO DE CONATIBUS

& artibus Jeshvitæ
Jacobi Masenii.

Magnifice Domine Re-
ctor, plurimum Reve-
rendi, Excellentissimi,
Amplissimi, consultissi-
mi, Experientissimi,
Reverendi & Pruden-
tissimi viri, Domine
Generalis Superattendens, Doctores,
Professores, ac Presbyteri, Patres in Chri-
sto venerandi, vosque Studiosi juvenes
Nobilissimi atq; eximii, amici spe-
ctatissimi.

Dum ad vos verba mihi facienda,
nihil occurrit potius, quod sermonem
mereatur, quam Ecclesia, Ecclesiæq; fa-
cies, quæ talis hodiè ut orationem faci-
lè omnibus eliciat, & homini non im-
probo pectus concutiat. *Bernhardus*,
Abbas Clarevallensis, quem pia antiqui-
tas *Sanctum* nuncupavit, prolixè ali-
quando ad Clerum de damnis & periculis,
ex altâ pace & tranquillitate Ecclesiæ or-
tis, verba faciens, adducit illud Esaiæ ex
c. XXXVIII. *Ecce in pace amaritudo*

mea

mea amarissima; quod scilicet in pace multum amaritudinis Ecclesiæ frequentissime nascatur. Non attingam nunc, quam rectè aut congruè B. Pater eam sententiam ex oratione Hiskia allegaverit, & num verba illa eum præ se ferant sensum, quo ea Sanctus ille applicavit: interpretibus ea cura esto. De re mens & cogitatio nostra est, quam rectè ista dicantur, & quam semper rerum experientia probaverit, in pace amaritudinem Ecclesiæ esse maximam, & ex ipsa temporum tranquillitate multa semper suborta mala. Merito, inquit Sanctus, & exclamat S. Ecclesia hodiè: ecce in pace amaritudo mea amarissima. Multa est hodiè & longè gravior, quam credi possit, persecutio S. Ecclesiæ, & talis incumbit, qualis in principio non fuit. Multis modis persecutus est eam diabolus, sed nunquam gravius, quam hodiè. Eam persecutionem ostendit postea B. Pater oriri ex sui temporis otio & luxu clericorum altà pace fruientium, & quod ex iis consequitur, viriis morum gregis, insidiisq; hæreticorum non resistentium. Evenit a plerumque, ut de pace fruentibus id dici soleat, quod de turpi cupidine captà Reginà narrat Poeta:

B 4

Non

*a Bernb.
Carm. ad
Past. in Synod. &
serm. 33. in Cant.*

Virg. l. 4.
Æneid.

Non castra assurgunt turres, non arma
juventus

Excurret, portusve aut propugnacula
bello

Tu sapant: pendent opera interrupta,
mineq;

Murorum ingentes, aequatq; machina
cælo.

Quin hæc mortalium conditione
freti hostes Ecclesiæ securius intra ejus
pelliculam latent, alii impune publicè
prorumpunt, tantoq; liberius grassantur,
quanto magis de inertia Ecclesiastico-
rum, securâ pace fruentium, sibi vel ve-
rè vel falsò promittunt. Quia pax no-
stris & quies à persecutionibus erat, atq;
Ecclesiarum gloria meritis Confessorum gau-
debat, prosperitas rerum nostrarum dome-
stica contentione turbatur, inquit Ruffinus
de calamitate Ecclesiæ, ab Arrio hære-
tico inflictâ, exorsurus. Idem in prin-
cipio hujus historiæ dicit Theodoretus. Nec exempla alia defunt. Hæc quoq;
tempora, A. A. quibus Halcyonia DEUS
Ecclesiæ largitus est, perpetuâ constan-
tiq; pace Orthodoxa religio in Imperio
gaudet, amaritudines nobis gignunt, &
mala multa minantur. Sicut hieme ni-
veq; sublatâ, vere novo sole sub ardente,
lappæ, cardui, urticæ, & id genus lolii
in

α Ruffin.
Hist. l. i. c. i.
β. Theod.
Hist. l. i. c. i.

in hortis pingvibus ubertim progermi-
nant, & capita efferunt, sic hodiè præ-
stigiatorum Ecclesiasticorum immensam
vim prognasce videas: ibi malè feriatos
fratres, alibi Christianorum apertos hos-
tes aliquid moliri, plerumq; pacificatio-
nes, uniones, concordias, conciliatio-
nes, Syncretismos, id est, seductiones,
defectiones & Apostasias svadere ac me-
ditari. Tot exemplis confirmati parum
abest, quin dicamus, ultra sortem & ca-
pacitatem militantis Ecclesiæ esse, pace in
terris frui. Quin & confidunt adversarii,
& tantum sibi de victoriâ promittunt,
quantum alias unquam.

Inter eos est Jesvita coloniensis Ja-
cobus Masenius, qui ex temporis hac
conditione, vanus haruspex, suffocati-
onem & interitum veritatis divinæ brevi
fore, omniaq; in partes Papæ concessura
ominatur. Ipse verò spe plenus adjutor
tantæ rei esse cupiens ingenii sui vires pe-
riclitatus expeditam se viam invenisse
censet, quo modò *vel ex ipsis legibus &
principiis nostris convincamur, vel via ali-
qua ac ratio honesta reversuris in sinum Ro-
manum aperiatur.* Edidit itaq; intra tri-
ennium proximum *Concordias medita-
tas tres.* Ut, si una non placuerit,
placeat altera. Qui quidem libelli

*a Conc.
Med. part.
1.*

a. Erberm.
Anti-
Mus. II.
p. 3. 6.

maximis minimis oberuduntur, è latino in Germanicam linguam transfunduntur, aliquando laudantur & leguntur. De ejus itaq; artibus, & quid novi nobis afferrat Jesuita, dicendi mihi partes, si permittitis, sumpsi, ac rogo attentionem & benevolentiam vestram. Dicam autem A.A. simpliciter, non ornatis periodis comptisq; vocibus, sed prout solent, qui rem narrare & exponere cupiunt, verborum ornatus ignorantes, aut fusq; deq; habentes.

Dum Jesuitam vobis nomino, AA. intelligitis, de quo sermo meus futurus, de uno scilicet ex iis, qui singulares defensores communis hostis Christianorum Pontificis Romani audiunt, qui præ aliis Papistis livore & odio, adversus Ecclesiam tyrannidi, infinitaq; protestati Pontificiæ contradicentem inflammati ad hoc missi sunt, ut Antichristum revelent (id est, ut volunt, Ecclesiam Lutheranam perdāt) ceu diu ante societatis ortum vaticinatum fuisse Corn. à Lapide, aliq; gloriantur. Flabrones illi incendii Ecclesiastici, per quas hætenus stetit, quò minus, quod Cassander olim optabat, & Pontifices publicæ paci aliquid concederent, ut cum aliis B. Menzerus noster conqueritur. d. Masenius tamē

ß Corn. in
Apoc. c. II.
v. 3.
γ Cass. con-
sult. p. 94.
d. Menz.
Exeg. A.C.
p. 349.

men meus meliora canere videri vult, nec
amplius

a Ere ciere viros, Martemq; accendere *a Virg. l.*
cantus: *5. En.*

Sed, mutatis tibiis, PACEM, PACEM
canit, quæ

----- optima rerum,
Quas homini novisse datum est.

De artibus, quibus ille eadem, quæ
socii, id est, Ecclesiam Catholicam ap-
primere intendit, longum esset narrare,
si exponere omnes vellem, etiam illas,
quas cum aliis communes habet, quales
sunt, quod malitiosè multa nostris affin-
gat & imponat, quod suum Papam, tam
fœdis antecessorum vestigiis insistentem,
ut niveum nobis depingat, divinisq; lau-
dibus evchat; ß imprimis amorem ejus
erga Germaniam mentiat: γ quod or-
thodoxos presbyteros, B. Lutheri succes-
sores, piosq; nostros omnes, omnis ge-
neris calumniis oneret, eosq; eeu bufo-
nes Reipubl. & societatis humanæ pingat,
quasi Rectores Ecclesiæ aspernentur; δ nul-
lum Ecclesiæ judicium infallibile habe-
ant, aut statuunt; ε per eos pax publica
turbetur, & hæcenus turbata sit; ζ au-
tores sint schismatis Ecclesiæ η. sint homi-
nes ventri ac ingvini nati; θ. quod in unâ

Saxo-

ß part. 2.
dedic.

γ. ibid. p. 2.
3. b.

δ part. 1. p.
70.

ε part. 1. p.
36. 71. 75.

δ 7. 99.

ζ part. 1. p.

η part. 3. p.

θ. 4.

η part. 1. p.

76. 122.

part. 3. p.

c. 5.

θ. post 3. p.

23.

*a part. 3.
p. 21.*

*Bl. 2. de ge-
mit. col.
p. 144.*

*γ vid. eti-
am Bzo-
vius An-
nal. ad
ann. 1483.*

*I.
δ part. 2
p. 3.*

Saxoniâ tot sint religiones, quot Eccle-
siæ *a* & centena alia. Quas quidem ca-
lumnias à seculo scriptores Pontifi-
cii, imprimis Jesuitæ, in nos evo-
munt, suorum freti credulitate, no-
strâq; respondendi imbecillitate. Qui
enim impares numero sumus tot agmi-
nibus clericorum Papalium, quæ Bellar-
minus ipse deplorat, β & pingvi otio sin-
gendiq; & scribendi potentia abundan-
tibus, adeoq; voluminibus eorum volu-
mina opponendi impotentes, quiq; bona
conscientiâ confisi, ista omnia homini pe-
ritiori, rerumq; gnaro gratis dici puta-
mus, talia magno animo negligimus, &
responsione indigna censemus. Et quis
oleum & operam tandem perderet in re-
futandis tot crassis commentis, quale est,
Lutherum ab incubo esse progenitum,
quod patrum memoriâ sine tabulâ & te-
stibus operosè defendit Serarius? γ Has
verò & similes calumniarum phalanges
Masenius quoq; ducit. De iis a. quæ no-
va & singularia in nostro videri possunt,
dicam.

I.
Horum prius esto, quod sibi per-
svadeat, aliisq; persuadere annitatur,
persuados nunc esse nostrates controversia-
rum: δ Theologos ab inspectis utring.
pturis

pturis
lemg
nunc
Doct
tring
error
bes p
eam
tio r
naru
conc
non
mni
stris
Qui
con
qui
iisq
bat
stian
tatis
retio
soste
lum
num
nost
arun
illu
de in
edic

pturis & nationibus post tam longam diffi-
 lemque causa totius ponderationem equiores
 nunc Papisticis principiis esse. α Multos
 Doctorum nostrorum, qui agitata jam u-
 tring, explorataque, demum altius causa, suum
 errorem agnoscere, ipsosque principes & ur-
 bes pleno agmine ad Catholicam (Papisti-
 cam) veritatem redituros, modò via ac ra-
 tio reuersuris honesta pateat, ac titra fortu-
 narum honoris, discrimen exitus ad rem
 conceptam oportunus aperiatur β Hæc
 non calumnia est AA. sed plusquam calu-
 mnia, artificium singulare imponendi no-
 stris, & animum addendi adversariis.
 Quid enim? pertæsinè sumus cum illo
 controvertendi, qui noster, qui Christi,
 qui cœli & cœlestium professus est hostis
 iisque se ante ponit? Quo indicio hæc pro-
 bat Jesuita? O seculum infelix! ubi Chri-
 stiani, pertæsi sunt officii & pietatis! pie-
 tatis est a non contentionis, dissidia cum he-
 reticis habere, asseverat aureum os Chry-
 sostomi. γ Si intelligit Jesuita, fuisse ul-
 lum tempus, quo præliorum & dissensio-
 num cum Papistis non pertæsi, sed avidi
 nostrates fuerunt, aut ignarus est histori-
 arum, aut protervè, mentitur. Jubeo
 illam intueri & evolvere historias, & quæ
 de initio schismatis jamdudum præstant,
 edicat, si frontem habet, utra pars magis
 Pau.

α part. 3. p.

)(. 7. part.

1. p. 3.

β part. 1. p.

1. 4. part. 2.

p. 1. 3. ibid.

p. 3.

γ Chrysost.

hom. in

Psalms.

Nazianz.

orat. 12.

δ Sav.

Hist. C. T.

Sleidan.

Chytr.

H. B. A. C.

Cœlest.

Horried.

Thuan.

Goldast.

a. Rom.
XII. 18.

β *Suavis*
Hist.

Coc. Trid.
li.

Caelest.

Hist. A. C.
c. 1. p. 6.

seq.

Steid.

l. 2 seqq.

Gentilet.

Ex. Cont.

Trid. p. 16.

seq.

γ. Hulfem.

Man. Aug.

Conf. disp.

19. p. 1087.

seq. p. 1119.

seqq. 1147.

seqq.

δ Aug.

conf. art.

28.

II.

Paulini moniti *quantum in vobis est, pacem diligite*, & memor fuerit? Judicet Jesvita, utra pars praeceptum fuerit in rumpendo unitatis vinculo? utra pars media ad reductionem fugerit, censuram scilicet legitimi Concilii, pars ne Augustana, an Romana? Quis recusavit, tardavit, avversatus est legitimum Concilium, Papanè an nostrates? β Quis repressit partem adversariam, ne in concilio admitteretur & audiretur? γ Quis sibi præter morem juramento habuit obstrictos: Assesores Conciliabuli Tridentini, ne adversus se quicquam molirentur, an nostri, an Romanus ille? Bellum elegimus inviti, & posteritatis, non nostri commodi causa. *Ipsi viderint, quomodo DEO rationem reddituri sint, quòd pertinaciâ suâ causam schismati praebeant*, verba sunt finalia *Trid. p. 16.* Augustanæ nostræ confessionis. δ

Habetis primum artificium AA. quo γ. Hulfem. Jesvita incedit. Alterum est, quòd novo schemate indutus, vestem, signa & insignia ostendet nostra, quibus nihil nostrum subest: Stratagemata solent esse militum, signa militaria hostium aliquando assumere, ut non dignoscantur, tutiusq; in eorum castris versari & grassari possint. Sic Masenius eo sermonis colore bene personatus ad nos venit, quo nos uti sole-

solemus. Quum enim *Confessionem fidei*
 quæ à loco exhibitionis *Augustana* dici
 meruit, nos multum in ore habeamus,
 magniq; nomen hoc faciamus, ille itidem
Confessionem Fidei fabricavit, illudq; no-
 men suis chartis, ante triennium editis,
 indidit, ut hoc in signo vinceret. Porro
 quum *Concordiam* salutemus compagem
 libellorum, quos Symbolicos dicimus, il-
 le quoq; *Concordiam Meditaram* conscrip-
 sit. Quum modus loquendi in S. libro
 Concordiæ nostræ sit: *credimus, confite-*
mur, Ecclesia magno consensu docent, &c.
 ille quoq; omnes suos articulos sic ordi-
 tur: *Credimus, credimus.* *α part. 1. p.*
 Ad imitationem Aug. Confessionis & ipse præ suâ *13. 14. seqq.*
 Confessione supplices literas ad Cæsarem
 Romanum præfixit. Et ne quid desit pul-
 chra imitationi, abdicatâ odiosa (ut cen-
 set forte) voce *Anathema*, substituit in an-
 tithesisibus suis nostras voces *damnamus,*
rejecimus. *γ part. 1. p.*
 Addit etiam in fine confes-
 sionis suæ Epilogum, Aug. Confessionis a-
 liquo modo similem. An sic Patris sui
 Lojole monitis, *ut omnibus omnia fiant,*
 satis paruerit, sociorum esto iudicium.
 Hac. a. indutus veste confidit, glaucomata
 oculorum ob fascinare se, & fallere posse
 Lutheranos, quos Jesvita securè credunt,
simplicissimos esse Theologos, simplicitate non
colu-

columbinâ, sedillâ pecorinâ, quam Apo-
a Greg. de stolorum Princeps 2.ep.ii. 12. exprimit. α. Eja
Val. l. 2. A- agite A.A. Jacobum hunc verè Jacobum,
pol. pro I- fratremq; vestrum veste fratris Esavi, pul-
dol. c. 1. creq; fragrantè, indutum, β admittite,
β. Gen. credite, eiq; benedicite.

XXVII.

18. seqq.

III.
γ part. i.

præf.

δ part. 3. p.

(. 6.

ε Actio

prodit.

Regni

Angl. in

Garnett. p.

16. seqq.

ζ Sleid. l.

7. p. 195.

η seqq. chyt.

Hist. A. C.

p. 457.

Bzov. An-

nal. ad

ann. 1630.

n. 80.

Dabo nunc tertiam artem Masoni-
anam, quæ est orando & supplicando re-
ditum ad Papatum sollicitare. Ita enim
in præfatione ad totius Europæ Prote-
stantes quos vocat *dilecta Salvatoris nostri*
pignora, animas pretioso ejus sanguine re-
demptas inquit: vos *demissa* veneratione, ob-
servantiâq; quâ possum in Christo maxima,
compello. Vos *supplex* convenio. Hoc oro, ob-
testorq;. γ Per DEUM vos salutemque ve-
stram obtestor. δ Præfigit etiam libello suo
illud Apostoli: *obsecro vos, fratres, per no-*
men Domini nostri Jesu Christi, ut id ipsum di-
catis omnes. Id quidem cum paucis Je-
suvitis nostro familiare est. Olim in ma-
ledicta capita ferro & flammâ sæviendum;
sulphure & nitro suffodicandas Regum
aulas; ε & bello extingvendas omnes, qui
à papali sede provocare audebant; ζ Ger-
maniam etiam omnemq; Septentrionem
uno ictu se trucidare posse confidebant,
nihil minus curantes, quam redituram a-
liquando contemptis doloseq; pressis tot
præ-

præclaris nationibus antiquam illam virtutem, quâ sæpe numero tremuit Italia; nec deesse extrema vindiciarum subsidia naturalia. Nunc, mutatâ rerum facie, & ipsi faciem mutant, ac orando, & falsis lacrymis evincere posse putant, quos iustâ causâ non possunt. Tale est illud artificium, quod adolescentes apud Comicum legunt, meretriculæ, quæ cum amantem omnibus injuriis affecisset, unâ falsâ lacrymulâ sibi conciliabat, cujus artes expressit callidus servus: a

a Terent.

Et quod nunc tute tecum iratus cogitas: Eunuch.

Egone illam? quæ illum? quæ me? quæ non? sine modo

Mori me malim: sentiet qui vir siem.

Hæc verba, me hercle, una falsa lacrymula

Quam oculos terendo misere vix vi expresserit,

Restinguet: & te ultro accusabit, & ei dabis

Ultro supplicium.

Campus mihi orationis pateret A.
A. si has artes justo colore describere vellem. Dabit veniam quod accedam ad quartum conatum Masenii, qui est mentiri in comitiis Francofurtensibus, anno abhinc sexto Fidei confessionem à parte papisticâ conceptam & ad concordiam in

IV.

G

reli-

a part. 1.
tit.

β. part. 1. p.
15. 13. seqq.
p. 56. 58.
γ part. 1.
ded. t. 4.

71

religione stabiiliendam *parti Lutherana*
(quā dicunt) oblatam esse, quæ ad eam re-
spondit, suaq; additamēta & correctiones
ad eam confessionem contra obtulit, siue
reddidit. Hoc apertè non solum in titu-
lo libelli sui dicit, qui sic habet: *α. Meditata*
Concordia Protestantium cum Catholicis in
unā Confessione Fidei, ex S. Scripturā desum-
pta, in comitiis Electoralibus S. R. I. anno M.
DC. LVIII. ab utraq; partium, hinc atq; in-
de gemino exemplari vulgata: sed & alibi,
β. in primis in dedicatione suā ad Papam
Alex. VII. γ. *Hanc, inquit Confessionem ab*
utraq; hinc Catholicorum inde protestan-
tium conceptam parte, & in publicis Comi-
tiis pro totius Imperij notitiā vulgatam es-
se. Quid fidei creditis AA. inesse huic Jesu-
itæ, qui tam pròtervē in faciem sui Pontifi-
cis, quem ille Vicarium CHRISTI censet,
mentiri audet? Hoc crimine ab uno disci-
te omnes. In præfatione ad protestantes
principes totius Europæ, vocat eam
utriusq; partis confessionem. Qui rebus
verò Francofurti interfuerunt, Legati,
inquam, Electorum, Principum Prote-
stantium, imprimis Serenissimæ Domus
Saxonicæ, inter quos Theologi fuerunt,
& comitia illa Francofurtensia cohabita-
runt, omninò negant, sibi visam aut au-
ditam esse Confessionem Fidei à parte
Romano-Catholicā conceptam & vulga-

ram

tam, nedum sibi oblatam, omnium mi-
 nus, se obeliscos quosdam adiecisse, vel
 aliam contra Confessionem ipsi obtulisse.
 Ubi pudor ergo Jesvitar, examinantis fi-
 ditiæ suæ Romanensium Confessioni pro-
 testantium inserta seu adjecta, ut sit à I.
 usq; ad cap. ultimum, a qua nunquam ex-
 stiterunt? Non oblata fuit à parte Roma-
 nâ nostris ulla Confessio. Nusquam
 gentium à parte Protestantium inserta
 aut adjecta isti confessioni visa aut audita
 Francofurti. Monitus abs me Jesvita
 ante biennium in libello quodam adver-
 sus qvendam Laubenberger, ß non posse
 illum affirmare, à parte Lutherana seu
 Protestantium, eam, quam diximus con-
 fessionem, prodiisse, aut rati habitam fu-
 isse: negat, γ se id dixisse, & de injuriâ
 sibi hic illatâ conqueritur: ac nunc à qui-
 busdam *utrinusq; partis hominibus* vulgatas
 eas esse asserere videtur. Verum in pri-
 mâ Concordiæ suæ parte disertè dixerat,
ab utraq; hinc Catholicorum (Papistarum)
inde protestantium parte conceptas & vul-
gatas binas eas Confessiones fuisse. Si Con-
 fessionem fidei Masenius in suo museo fa-
 bricavit, eamq; uni & alteri Legatorum
 (etiam typis expressam) Francofurti ex-
 hibuit, non minus potest confessio à parte
 Catholicorum concepta aut profecta di-

apart. 1. p.

15. 23. 31. 36.

42. 48. 52.

56.

ß Antw.

auff das

Instrum.

Pacis. §. 51.

γ part. 3.

p. 5.

δ part. 3. p.

6.

ε part. 1.

dedic. 2. 4.

ei, quam si Masenius, inspectantibus aliis, nasum emungat, dici possit, partem Catholicam nasum emunxisse. Pari ratione, si unius aut alterius Legati Protestantium indoctus scribe, officii sui limites excedens, ipsi respondit, & illo hircum mulgente, supposuit cibum, id est, additamenta ad ejus Confessionem adiecit, à parte protestantium ea Profecta nequeunt dici.

Hoc a. nunc figmentum A. A. de commutatis Francofurti invicem partium utrarumq; Confessionibus per triennium hinc inde in orbe sparsum est. Creditis, nihil effecisse? operantur certè talia aliquid. Alios reddunt attonitos, alias dubios, alios de fide sociorum in Evangelio suspicaces, & parum honesta præsumentes, alios levitatem execrantes. Memini ex artis militaris perito me aliquando audivisse, tam proficua in bello esse mendacia, ut unum in castris hostium sparsum commentum, quodq; in animis eorum ad XXIV. horarum spacium modo insideat, & quasi dominetur, tantum sibi præstare videatur, quantum X. legiones militum. Hac arte freti Jesvitæ figmentis adversum nos securè indulgent. O miser, qui fraudes & artes Papatus non capiunt!

Venie

Venio nunc ad quintum, quod palmarium novumq; suum inventum habet Jesvita, & quo exultat & latatur maximè. Id verò est, quod in S. literis se præ omnibus aliis Papistis *α* præsidium errorum Papisticorum invenisse, & solis, puris, nudisq; S. Scripturæ verbis, non adhibito glossemate, seu verbo humano, *β* se nunc ostendere congruentiam cum verbo ipso Dei eorum quidem fidei articulorū Papæorum, in quibus ab illis dissidemus, velle ac posse gloriatur. Eum in finem Confessionem suam, quam diximus VIII. capita comprehendentem, conscripsit, & ita adornavit, ut è regione Confessionis ad singulos articulos numerum aliquem dictorum Scripturæ adderet & cumlaret, de quibus postea sine rubore pronunciat, ipsissima illa continere, quæ dogmata & anathemata sunt papalia. Ejus itaq; operis generalis finis esse debet, ut ostendatur demum, Papistas in producendis Scripturis nobis *nihilò inferiores* esse; imò *superiores*, ut qui ex puris Dei verbis eorumq; obvio sensu, quod nobis negatum, suam fidem exhibeant. *δ* Ostendimus, inquit, *clarè disertèq; ex solis Scripturæ verbis, puroq; Dei verbo, Ecclesia Catholica: (Papistica) fidei articulos, hac ætate maximè controversos.* *α* Exhibeo, inquit, resor-

C 3

mati 58.

α part. 1. p. 10.

β part. 1. p. 1.2. & passim.

γ part. 1. p. 10. 11.

δ part. 1. p. 11.

ε part. 1. p. 58.

mationem qualem postulant, ex normâ regulis, Scripturæ ita compositam, ut humana hic absit interpretatio, atq; illa, quæ fallere possunt, ex ratione ducta consequentia

α part. 1. p. 1. *a* De quâ porro confidentissimè loquitur, æquum esse, ut nos omnes in eâ, abs se progenitâ Confessione, acquiescamus, quia legibus

β part. 1. p. 5. 58. *β* principiis nostris sit conformis. *β* Dequâ conformitate adeò securus est, ut audeat ad iudicium non solum nostrorum The-

logorum, quibus hoc in sacris competit, sed omnium nostrorum conscientias provocare, & aliquoties asserere, quemvis secularium hujus conciliationis se arbitrum

γ part. 3. p. 10. 3. *γ* æstimatorem statuere. *γ* Novum intelligitis, A. A. patrasse Masenium opus, &

--- monumentum ære perennius,
Regaliq; situ Pyramidum altius,
Quod non imber edax, non Aquilo im-
potens,

Possit diruere, aut innumerabilis

δ Horat. l. 1. Annorum series. *δ* -----

3. od. 30. Infelices verò omnes Dd. Papisticos,

ε Alb. Pig. qui inde, à nato dissidio, provocati, ut

l. 1. de Eccl. decisionem articulorum controverforum

Hier. c. 4. è S. verbo Dei promerent, id ne quidem

tentarunt, quod noster se expediisse pu-

tat. Imò studiosè caverunt, ne ex solâ

S. Scripturâ disputarent, & socios, ne in

hanc

hanc arenam nobiscum descenderent, dehortati sunt? Nec hodie ipsi etiam Praeceptores Masenii, fratres Walenburgii, sustinent, se omnes fidei articulos controuersos terminis expressis è S. Scriptura probaturos, sed promittunt id tantum de MULTIS. *a* O quam felix litis compositio olim nasci potuisset, si caeci & lip-pientes illi Cajetani, Eccii, Emseri, Prie-rias, &c. ipsumq; Concilium Tridentinum id videre, & è sacris literis eruere potu-isset, quod noster potest! Aut enim omnes illi insigniter negligentes, caeci q; fuerunt, & Ecclesiae Romanae malè consuluerunt, aut noster temerarius vel fraudulentus nimis est, qui id effectum se dare, & paucis pagellis dedisse autumat, quod ultra po-tentiam circini sui, (ut ajunt:) Papistae semper sunt confessi. Quin nos omnes A.A. accusat novellus Biblicus Jesvita, quòd haecenus malà fide egerimus, con-troversa cum Papistis puncta, minimè ex verbo Dei, nos majoresvè nostri probave-rimus, sed nescio quid tenebrarum per Syllogismos loco verbi Dei oculis homi-num offuderimus. *Si claris*, inquit, *di-fertisq; ubiq; consentientibus verbis neces-saria ad fidem S. Scriptura proponit, cur ejus-modi ab adversariis Rom. Ecclesiae non eru-untur, suaq; in luce proponuntur, quando*
hacte-

a. Walenb.

Method.

Aug. p. 16.

seqq.

Erberm.

Anti-

Mus. part.

II. p. 8.

hactenus ne unusquisque Confessionis (Augustanae) articulus iisdem verbis, sententiis, in Scriptum divina repertus est. Quod nec unus quidem per formales demonstrationes ex puro Verbo Dei productus sit. Ex tot ego tamq[ue] variis articulis ad substantiam fidei spectantibus, vel unum unicum postulo, qui verbis totidem qui eodem ordine antecedentibus & consequentibus iisdem nulla traiectione verborum, nulla subtractione, adje-

2. part. 1. p. ctione aut permutatione exhibeatur. *a. At*
82.

citius cælum ruct, quàm ut unum è gravi-
bus fidei articulis Catholicis (Papistis) oppo-
situm cum adjunctis limitationibus per nuda,
incorrupta & non malè consarcinata Scri-
ptura verba ex suis confessionibus ostendant.

Bibid.

β Intelligitis AA. quid sibi Jesvita velit;
hoc nimirum postulat à nobis, ut Scri-
pturam Sacram fidei principium dicen-
tes, omnes & singulas assertionum aut ne-
gationum in fidei negotio voces & Sylla-
bas ex S. literis ordine ad oculum osten-
damus, si vel ullus apex defecerit, ex S.
Scriptura probatas eas dici non posse.

γ. part. 1. p. Porro literas Hebraicas & Græcas fasti-
68. 87. dit legislator noster, γ idebq[ue] ex vulga-

δ. part. 1. p. tà latinâ versione, δ quàm dicunt, se ad-
12. mirandas suas probationes produxisse
profitetur; nos itaq[ue] ejus vestigiis ut insi-
stamus, cupit. Dicentibus itaq[ue] nobis:

Alc-

Alex.
Anri-
tinun-
conu-
vatio-
quia
verfi-
non
dex f
prom
furen-
fides
tò ex
Corp
mun
seita
rem,
pe v
adje
legit
suspe
hac
Huc
cum
prin
indi
nega
fiaru
nun-
veni

*Alexander septimus, Pontifex Romanus, est
 Anti-Christus. Vel: Concilium Triden-
 tinum falsò definivit, quod justificationis
 coram Deo forma sit sanctificatio, & reno-
 vatio affectuum.* *α* Fides nulla habenda,
 quia illę voces in S. literis inq; vulgata
 versione iisdem verbis & apicibus ordine
 non exstant. Eodem ergo modo, si ju-
 dex secularis juri civili adstrictus, de Sem-
 pronio fure pronunciat: *Sempronium esse
 furem, eumq; laqueo suspendendum;* nulla ei
 fides adhibenda, & potest Sempronius tu-
 tò excipere, quia ista judicis verba in
 Corpore juris civilis, imò nec legibus
 municipalibus exstant, injustè adversus
 se ita pronuciari, nec esse itaque se fu-
 rem, nec laqueo suspendendum, quip-
 pe verbis totidem eodem ordine, sine
 adjectione, aut permutatione ibi non
 legitur: *Sempronius fur est, & laqueo
 suspendendus.* O tempora, ò mores! si
 hæc Sapientia, quid tandem est *αδολογία*?
 Huccine redit Jesuitarum ingeniorum a-
 cumen! Dicit Masenius, hæc nostra esse
principia, nostrasq; *leges*. *β* Nullo a.
 indicio probat. Nego autem, & vos
 negatis mecum AA. Protestantium Eccle-
 siarum hæc esse *principia* & *leges*. Quin-
 nunquam in controversiam cum Papistis
 venit, quibus phrasibus & verbis in arti-
 culis

α. conc.

Trid sess.

6. c. 7. & 10.

β part. 1.

ep. dedic.

16. p. t. 6. 7.

culis fidei librisq; Theologicis sit uten-
dum. Ac tam absurdus est Jesvita, im-
putans nostris, juxta normam verbi di-
vini fidei articulos à Catholicà Ecclesià
affirmandas aut negandas docentibus,
quod velimus ipsissimis etiam verbis di-
vinis, seu verbis solis scripturæ Systemata
Theologica, etiam Polemica, & adver-
sarium stringentia, edenda esse, ac si quis
imperitus camentarius, vel faber ligna-
rius audiret, sibi præcipi, ut ad regulam,
ad amussim muros erigeret & columnas
domus statueret, ille verò ex eo collige-
ret, & suis tribulibus persuadere vellet,
præcipientis mentem esse, quod ex me-
ris regulis & amussibus, non ex lapide,
calce, ligno muri erigi, & columna
constitui debeant. Sed tamen ut libe-
ralis sit Jesvita, huic postulato addit, si
maximè voces & Syllabæ conclusionis
cujusdam Theologicæ in Sacris literis
non exstant, *per invictas omni ex parte
consequentias ea deducatur, aut formalibus
vel certè equipollentibus Scripturæ verbis.*
α Rectè id quidem. Sed quæro ego, an
si Sempronius in judicio seculari negave-
rit, per invictas demonstrationes, aut æ-
quipollentia Legum verba probatum esse,
se esse suspendendum, indene sequi, nul-
las invictas probationes judicem aut æ-
ctorem

α part. i. p.
101. iii. seq.

ctorem adversus eum produxisse, eumq;
adeo jure non suspendi? Scilicet in diem
erit, si judicium de invictis contra se pro-
bationibus rei ferre debent. *Jus fertur*
in invitum, asserit schola Jurisconsulto-
rum, & ita etiam Theologorum. Syl-
logismis autem & illationibus quod in-
fensior Jesuita est, eosq; passim sugillat,
aquam aliam rationem esse dicamus, *a part. 1. p.*
quam quod assvetus minus iis sit, nec *59. seqq.*
sociis suis in hoc genere paria faciat. Fla-
gellat ille Theologos nostros, quod in
probandis fidei assertionibus, Syllogis-
mos adhibeant, & alterutram propositi-
onem syllogismi ex ratione semper, aut
plerumq; ex ratione ducant, ut conclusi-
onem efficiant, *que*, inquit, *divinam sibi*
idem mereri non potest, quia alterutra propo-
sitio constat principio humano non divino.
Conclusio enim imitatur partem debiliorem,
asserentibus Dialecticis. β Non dicam *β part. 1. p.*
nunc de abusu hujus canonis, quem non *85. 109.*
inveniet Jesuita ita à Logicis intelligi, (si
talem Logicæ ignorantiam in nobis repe-
risset, omnes *boves fenum in cornibus ge-*
rentes nobis objecisset) γ De re dico, non *γ part. 3. p.*
dedisse vel dare posse nobis Jesuitam Or-
thodoxos Theologos qui ad eliciendam
conclusionem divinam alterutram pro-
positionem vel semper vel plerumq; ex ra-
tione

*α part. 1. p.
4. & πα-
ssim.
β part. 1. p.
201. III.
Jeqq.*

tionē forment. Operæ pretium fecisset si eos nominasset. Certè studiosè cavent B. B. Philippus, Chemnitius, Hunnius, Gerhardus, Menzerus, Brochmannus, Hulfemannus, & si qvi scriptis clari habentur, ne ubi de summis fidei articulis, qvi meræ sunt revelationis agitur, probationes alias, quàm quæ fide divinâ constant, in præmissis adhibeant. Si æquitatem, non dico Christianam, sed humanam adhibere, & virus odii & furoris tantisper continere posset, aut verbis formalibus S. Scripturæ aut æquipollentibus præmissas constare Jesvita videret. Admittit autem, si fides verbis habenda, explicationem S. Scripturæ ex communi obvioq; sensu, α & quæ æquipollentibus constat verbis, β eamq; eandem vim, (ut necesse est) cum verbo Dei habere concedit.

Sed qui in nostrorum scriptis & dictis dijudicandis lynx est, is verò nunc sub ferulam vocandus esset, quomodò tandem, quod tanto hiatu promisit, præstet, & ex meris, solis, purisq; Dei S. Scripturæ verbis, non adhibito verbo humano, nullâ adscitâ ratiocinatione ex naturâ & ratione, probet fidei Papisticæ articulos, hâc ætate maximè controverfos. Date veniam AA. in uno aut altero

altero exemplo eum videamus. Con-
troversia est: an ex Christi institutione,
seu jure divino Episcopus Romanus sit su-
premus Ecclesiæ judex, Vicarius Christi,
Ecclesiæ, Episcoporumq; non singulorum
solum, sed omnium caput: eam affirma-
turus noster (Papista non est, si hoc non
intendit) producit *a* ex.c.XVI. Matthæi,
ubi Salvator ad Petrum *Tu es Petrus, & su- a part. i. p.*
per hanc Petram edificabo Ecclesiam. Obse- 30.
cro, quomodo memor est Jesuita promissi
sui, quod ex puris, solis, formalib; Scri-
pturæ verbis, nō adhibito verbo humano
ullo, vel etiam ex æquipollentibus Scri-
pturæ verbis, seu ex communi & obvio
sensu verborum Scripturæ sua ostendere
& probare velit? Ubi enim, in verbis
Christi apparet propositionis Jesuiticæ
subjectum? Deinde, quæ est verborum
Æquipollentia? Anne hæ propositiones
sunt æquipollentes, *Petrus est Petra Ec-*
clesiæ: Papa Romanus est vicarius Christi,
infallibilis, & supremus Ecclesiæ judex?
Porro quæ est hæ explicatio secundum
communem & obvium sensum: *Petrus A-*
postolus est petra Ecclesiæ: Ergo omnis Ponti-
fex Romanus est petra Ecclesiæ? Imò qua-
lis tandem est consequentia & argumen-
tatio à Petro ad Pontificem Romanum?
Norunt, qui quicquam norunt, enunci-
atio-

ationem hanc: *Tu petre es Petra Ecclesiæ*,
esse singularem seu individualement, nec
posse prædicata de Individuis transferri
ad Genus aut ad Speciem, seu universa-
lia aut particularia: æquè ut illa: *Paulus*
est vas electionis Deo Act. IX. 15. Intendat
mihi Jesuita omnes ingenii nervos, si sine
adjumento ratiocinationis & rationis
humanæ ex verbis Christi per ullum, non
dicam invictum, sed probabilem solum
Syllogismum confecerit conclusionem
hanc: *Ergo Papa Romanus est petra Eccle-*
sia, erit mihi magnus Apollo. De Pe-
tro a. loquitur Salvator, de Pontifice
Romano ne *ypò* exstat. (Acceptamus e-
nim nunc illam interpretationem) Ac tam
absurdè argumentatur, qui ex eo, quòd
Petrus est petra Ecclesiæ, infert Pontifi-
cem Romanum esse petram Ecclesiæ (eti-
am si ponamus eos esse successores Petri)
quàm absurdè argumentamur ita: *Ergo*
omnis homo, cui nomen est Petrus, est Pe-
tra Ecclesiæ. Ita Subjectum propositionis
ex Scriptura non ostendit Jesuita. Idem
dico de Prædicato. Quomodo enim per
vocem *petra Ecclesiæ* ex communi obvioq;
sensu intelligitur omnis illa potestas,
quam Pontifici tribuunt? Sunt nè æqui-
pollentia: esse Petram Ecclesiæ, & esse
Dominum hujus universi, habere super
omnem

omnem creaturam potestatem, jusq; de-
 ponendi & supplantandi Imperatores,
 & Reges? Id obsecro Jesuitam, quâ fronte
 magis ex istâ singulari propositione: *Tu*
Petre es petra Ecclesiæ, eliciat universalem
 illam: ergo omnis Petri successor est petra
 Ecclesiæ, quam ex illâ: *Tu Petre es Sa-*
than, abi post me, & elici cupit hanc: er- & *Matt.*
 go omnis Petri successor est Sathan, cui *XVI:23.*
 abundum est post Christum? par est ut
 trobiq; collectio. Si Jesvitis cordi esset,
 fomitem incendiî Ecclesiastici reprime-
 re, & concordiam cum dissidente suâ Sy- *β Domine.*
 nagogâ inter Christianos tandem sancire, *à Soto in*
 præstaret abstinere à talibus hæniis, à do- *4. sentent.*
 cto hoc seculo millies explosis, jure scili- *dist. 24. c.*
 cet divino primatum inter Episcopos Ec- *2. art. 5.*
 clesiæ habere Romanum, & imitari Pa- *Melch.*
 pistarum aliorum *β* ante natos in orbe Je- *Can LL. 1.*
 svitas, æquitatem, ex jure humano, seu *6. c. 2.*
 Ecclesiastico (quod ipsa res clamat) eum *Conc. Con-*
 dependere. Fortasse sic æquiores habe- *stant sess.*
 rent Christianos, quam nunc inveniunt, *4.*
 aut unquam sunt inventuri. Neq; n. ipsi *γ sub. tit.*
 qui hodiè in speciem adharent Pape, susti- *Nova hæ-*
 nent, jure divino supremum Ecclesiæ ju- *resis Je-*
 dicem, eumq; infallibilem, esse Pontifi- *suitarum,*
 cem Romanum, ut de Gallis notorium *habita in*
 est, & vel recens eorū publica disputatio *colleg. claz.*
 Parisiis habita, ostendit. *γ* Nec unquam *romont.*

Ger- *12. De-*
semb. 1661.

mani, Germanicæq; Ecclesiæ, utpote à Gallo fide Christianâ olim imbutæ, illis deteriores sunt aut fuerunt conditione.

Sed Masenius nihil moratus, omnia Papistica placita ex solis, merisq; Dei verbis, non adhibito verbo humano, se exhibere & probare velle sibi persvader, ut ut nihil minus, quàm verbum Dei afferat. Sic probaturus verbis Scripturæ non omnibus iis, quibus in Institutione S. Eucharistiæ dictum est *edite*, etiam dictum esse, *bibite*, adeoq; sublationem calicis è S. cœnâ non esse culpandam, adfert nobis *apart. i. p. 38.* verba institutionis: *α accipiens calicem gratias egit, & dedit discipulis, dicens: bibite ex hoc omnes. Matt. XXVI. & ex Marco: biberunt ex eo omnes.* Negatis procul dubio mecum A.A. volam aut vestigium ejus, quod asserendum fuit Jesuita in hisce Salvatoris verbis exstare. Non n. Scripturæ verba clara & perspicua, quæ promittit Jesuita, auditis, quod dixerit Salvator: vos discipuli, & successores sacerdotes soli calicem bibere debetis, vel simile quid. Immò, omnibus adhibitis sanis consequentiis (non dicam, quod poscit Jesuita à nobis, invictis & necessariis) ex illis elici posse nego. Nam si maximè, quod falsum est, reduplicativa illa particula *Quatenus*, in textu exstaret, & S. Sal-
vator

vator dixisset, quod non dicit, *vos disci-*
Puli bibite ex hoc omnes, quatenus omnes
(sic enim Papistæ accipiunt hoc loco vo-
cem *omnes*) ne sic quidem ad hilum cau-
sam Papisticam juvaret. Nam necerant
tunc Apostoli sacerdotes conficientes (ut
loqvuntur) quibus solis præcipi usum ca-
licis contendunt, sed demum per istam
institutionem S. cœnæ, & per verba illa:
Hoc facite, fiebant. Ut taceam, quod
Apostolus, Corinthiis verba institutionis
viginti annis post eorum prolationem
scribens, *et* omiserit vocem *omnes*, & per *1. Cor.*
consequens particulam *quatenus*, si (quod *XI. 23. seq.*
non probabunt) subintelligenda esset, &
potius omnibus iis, quibus dicit: *quotiescunq;*
ederitis, etiam dixerit: *quotiescunq;*
biberitis β. Ac de totâ Eucharistiâ dixe- *β. ibid. v.*
rit: *Hoc tradidi vobis*, γ vobis Corinthiis. 26.
Nisi itaq; omnes Corinthios Sacerdotes γ. *ibid. v.*
conficientes Jesuitæ dixerint, necesse est *23.*
fateantur S. Paulum sine discrimine ea-
dem omnibus hîc tradidisse & præcepisse.
Frivolum est, quod Jesuita excipit: δ *δ. part. 2. p.*
verba illa edite bibite, non esse præceptum, sed
invitationem. Nam si id maximè es-
sent, (quod non probabunt) eisdem ta-
men Sanctissimus Salvator invitat ad cali-
cem, quos ad panem: Quis verò Romanen-
sib; veniam & potestatem dedit prohiben-
di cuidam accessum ad id, ad quod Salva-
tori

a. ibid.

β. part. i. p.
39.

γ. part. i. p.
39.

Salvator eum invitat? Nihil deniq; juvat
eos vox Pauli *vel*, ex i. Cor. XI. *α* priusquā e-
vicerint alia habere Apostolū objecta, qui-
bus dicat de edendo, alia, quib; debibēdo.
Cætera fundamenta, quæ pro suo solo pa-
ne ex S. literis Jesuita affert, & ut de fractio-
ne panis in Emahus, Luc. XXIV. fractione
panis Apostolorum per domos, Act. II. e-
jusdē sunt farinæ, seu poti; multò viliora,
& ferè pueris nostris nota. Illa verò verba
Jesuitæ imbecillitatem mirum in modum
arguunt: *qui manducare nos jussit corpus,*
& facere hoc in sui commemorationem non
jussit eandem facere commemorationem, nisi
quotiescung; biberimus: γ in quibus verbis
si probasse se putat, solos sacerdotes jus-
sos esse facere commemorationem Chri-
sti & solos calicem bibere debere, dico de-
disse eum argumentationem à naturali &
artificiali Logicā alienam.

Quantò a. minus præsidii in S. Scri-
ptura pro turpi hoc, & sine autoritate in-
vecto abusu, *τὸ ἡμεῶν λεπτὸν* dico, Jesui-
ta inveniunt, tantò magis æquum erat,
eos labem illam Ecclesiæ nobiscum elue-
re, & tot populis, nationibusq; præfer-
tim Germanis, rerum omnium suarum
& sanguinis sui profusi jacturā sanctissimi
sanguinis Jesu CHRISTI copiam sibi fieri
in S. Eucharistiā petentibus, imò meren-
tibus, restituere: omnium minus fas erat
surre-

surreptionem calicis è S. Scripturâ , tan-
quam in eâ præceptam, defensare, quâ
ipsum Concilium Constantiense, & cujus
autoritate confirmata est, CHRISTI insti-
tutioni tribuere non audeat.

Dies me deficeret, AA. si pergere, &
plura vobis specimina novæ Theologiæ
Masenianæ promere vellem, quomodo
ex folis verbis Scripturæ vel obvio eorum
sensu, non addito verbo humano, Papisti-
cas illas, nullo unquam tempore, in
nullâ orbis Christianæ parte auditas,
& intra mille à Christo nato annos non
dicam ab ullo Concilio, sed ne à duobus
unius ætatis Ecclesiæ Patribus ut catholi-
ca doctrina assertas sanctiones, quales
sunt, *meritum & Satisfactionem Christi ho-*
minibus non imputari: per justitiam Christi
homines formaliter non esse justos: per fi-
dem justificantem à parte hominis non absol-
vi justificationem: Bona opera renatorum
de condigno mereri vitam æternam: missifi-
cationem esse verum sacrificium propitiato-
rium pro vivorum & mortuorum culpis &
penis, & omnia alia Tridentina nobis
opposita placita (si tamen ea perspicue
noster proponit, quod non facit, ut mox
videbimus) probet. Fingit sibi Jesuita
sensum obvium Scripturæ, qui non est, &
quem nemo nisi ille, vidit, videt, aut
visurus est, quique solo judice Masenio

D 2

talís

a Conc.
Const. sess.

13.

*α part. 3.
p. 8.*

*β part. 1. p.
1. 6. 5
passim.*

*γ Salm.
comment.
epist. ad
Rom. c. 5.
dis. 51.
Com-
ment. ad
Rom. c. 14.
p. 606.*

talis est. Ex ignorantia a. & non ex ma-
litiā, ut vult, α talia illum committere,
nemo præsumat. Intelligens fortē Je-
suita se nimis arctos sibi limites probatio-
num fecisse, ideoq; sibi alicubi laxat habe-
nas, & sensum scripturę cum esse dicit
communem & obvium, non quem litera
exhibet, sed quem S. Patres, Doctoresq;
prisca Ecclesię semper tenuerunt, & secuti
sunt β. Hęc est Helena, quam Paris
non potest non amare! Papistę autem,
quoties iis antiquitas, vel unus, vel multi
ex B. Patribus opponuntur, infinitas ha-
bent adversus hujus vel illius authenticā,
fidem & auctoritatem exceptiones. Jam
Gręci jubentur cedere Latinis, jam an-
tiquiores junioribus, jam pauciores plu-
ribus, jam ratione, non auctoritate pu-
gnandum esse volunt. Et uno ictu pro-
sternunt totam phalangem Ecclesię Do-
ctorum & Patrum, quando vel in explica-
tione textus Scripturę, vel alio quocunq;
dogmatis genere iis objiciuntur. In ju-
dicio plurium non acquiescas sententię, ut a
vero devies, inquit in hunc sensum Jesuita
Salmero γ. Ego, ut ingenuē fatear,
plg uni Summo Pontifici crederem in his, qua
fidei mysteria tangunt, quam mille Augu-
stinis, Hieronymis, Gregoriis, inquit
Corn. Mussus Episcopus Bipont. δ Et
Masenius ipse: neg. S. Scriptura ait, neg. S.
P4.

Patr
adfi
ut pr
le ic
illig
cana
possi
mos
ad e
sum
dog
tres
pro
tren
jus
vet
irre
mn
nifi
I
niu
ra
sec
fen
Pap
illi
fen
Ma
du
mr
tru

Patres, tam ubiq; disertè, clareq; de rebus
ad fidem necessariis, sententiam enunciant,
ut præsidents sibi, arrogansq; ingenium (qua-
le scilicet inter Papistas non datur) ex his
illisq; decerptas quasdam ad hæresin auspi-
candam, fovendamq; opiniones haurire non
possit. α. Ita nil nisi larvas induunt, & fu-
mos vendunt, quoties Patrologi illi vel
ad eruendum communem & obvium sen-
sum dicti Scripturæ, vel ad defendendum
dogma quoddam fidei aut morum ad Pa-
tres Ecclesiæ, ceu ad certam regulam,
provocant. Nullum Papistæ habent Pa-
trem, quem non quotidie insignis alicu-
jus erroris, imò hærescos postulant, aut
vetustas postulavit. S. Augustinus non est
irrefragabilis autoritatis, clamat nunc o-
mnis schola Jesuitarum adversus Janse-
nistas. β

Eadem chordâ oberrat noster Mase-
nius, quando se, ait, sensum dicti Scriptu-
ræ eum sequi velle, quem semper Ecclesia
secuta est. γ Nam quid est illi Ecclesia,
sensusque perpetuus Ecclesiæ? Est sensus
Papæ Romani, ejusq; curiæ. δ Quod ab
illius placitis discrepat, non est ei Ecclesiæ
sensus. Dum hoc ergo dicit, nihil dicit
Masenius. In causa enim cum Papâ pro-
ducendus erat sensus Ecclesiæ. Jam si o-
mnia Ecclesiæ veteris testimonia, Pa-
trumq; vel singularum vel univerforum

D 3

dicti

α part. 1. p.

10.

β Lud. de:

Marche

Apol. pro

Constitu-

tione In-

noc. X. p.

158.

γ part. 1. p.

part. 3. p. 3.

δ Greiser.

tom. 1. con-

trov. Bel-

larm. l. 3. c.

10.

Greg. de

Val. tom.

3. in Thom.

disp. 1. q. 1.

punct. 1.

*α vid. Hul-
seman.*

*Man. Aug.
C.p.1008.*

*seq. p.10.11.
scqq.*

*β part.3.p.
(2.fac.b.*

*γ part.3.p.
(.2.fac.a.*

dicti-cujusdam Scripturæ explicatio, quæ
modernis placitis adversatur, sequestran-
da, (ut faciunt controversias apud Papi-
stas tractantes) α quid ergo est ipsi Eccle-
sia vetus? Scilicet, ut Italis omnis mo-
derna Ecclesia, non dicam Septentriona-
lis, sed omnes Occidentalis & Occidentalis,
umbræ Ecclesiæ sunt, quæ ut corpus um-
bra, ita sedem Romanam sequi debent:
Sic omnis, quæ olim fuit Ecclesia, ipsis
in precio est. Et ut ad priora redeamus,
non habent suffragantem Ecclesiam ve-
terem in explicatione dictorum Matt. 16.
*Super hanc Petram, & Matt.27.biberunt ex
eo omnes,* quam muste hodierni Roma-
nenis sectantur. Quicquid Bellarminus
conatur, & alij: id non præstant. Huic
fortè adjungendum esset, quod addit Ma-
senius, sc, *ubi de antiquitatis & Ecclesiæ
sententiâ circa sensum scripturæ controver-
titur, ipsorum Protestantium, unâ cum
Catholicis (Papistis) sentientium confessione
stare velle.* β Producat Parastates ille sui
cœtus circa hoc catholicum suffragium,
& responsum nostrum meditabuntur.
Certè nusquam in punctis controversis,
ubi momentum rei agitur, hætenus inve-
niet consonantiam suorum & nostrorum
Dd. quam quærit. Communis hic etiam
Papistarum calumnia, quam etiam suam
sæpe facit Masenius, γ detergenda esset,
quasi

quasi nos provocando ad Scripturam Sa-
cram judicio Ecclesiæ Scripturam oppo-
namus, sed quia hoc ab aliis passim præ-
stitum est, & scopumq; orationis nostræ
excedit, id præterimus, & exhibemus
vobis AA. nunc sextum stratagema Jesuitę.
Hoc verò est, quòd promittens se arti-
culos hac ætate maximè controversos
exhibiturum, eosq; ex S. Scripturæ meris,
& puris verbis demonstraturum, levi pede
pleraq; transiliat, aut nesciens aut dissi-
mulans, quid hodiè vel ante seculum sit
cū papatu nobis controversum. Bona pa-
rsenim eorum, quæ profert, vel non sunt
Controversa, vel non ita, ut proferuntur,
sunt controversa. Ex talibus, inquam,
Confessio ejus fidei, quam Francofurti
exhibitam tantopere laudat, constat, quo-
rum vix decima pars in controversiam un-
quam venit, sed sunt quæ nos cum Papistis
vel ex toto, vel ex parte communia habe-
m. Ubi enim ostendet nobis Jesuita vel in
A. Confessione, vel aliis libris Symbolicis,
vel in communi doctrinâ à nobis negari:
Filium Dei in carnem venisse: sanguinem fu-
disse: passumq; pro omnibus fuisse? quod
ille tam sollicitè, ac si esset articulus con-
troversus, probat: β ubi docemus: *Ec-*
clesiam (sumendo pro fide Ecclesiæ: *un-*
quam fuisse absconditam? γ *S. Petrum suo*
modo caput Ecclesiæ non fuisse? δ *Successo-*

a Hulsem.
Animadv.
intom. 1.
Bellar. c. 8.
S. 4. seqq.
VI.

β part. 1. p.
14.
 γ p. 17.
 δ p. 18.

res

a. *ibid.*

β. p. 19.

γ. *ibid.*

δ. p. 20.

ε. p. 21.

ζ. p. 21.

η. *ibid.*

θ. p. 24.

ι. p. 25.

κ. p. 26.

λ. p. 27.

μ. p. 28.

ν. *ibid.*

ο. p. 29.

ω. p. 30.

ρ. p. 31.

res Petri in sede Apostolicâ (abstrahendo ubi illa sit) capita Ecclesie non esse? α ubi docemus: Catholicam, i.e. universalem Ecclesiam destitui aliquando posse suis Pastoribus & Doctoribus? β iudicium privatum publicæ interpretationi S. literarum præferendum esse? γ Deum ad legitimos Doctores & Pastores Ecclesie fideles non ablegasse, ut omnia decenter & ordinè fierent? δ sine ordinatione ac missione verorum Episcoporum ordinariè quenkumque ministerio Ecclesie fungi posse? ε Relictas non esse traditiones Apostolicas in Ecclesia? ζ Signis & mimiculis Ecclesiam non illustrari? η Fidem ab Apostolis Heb. XI. 1. & Jac. II. 19. definitam salvare? θ Fidem non posse amitti? ι Justos eo sensu non justificari magis, quod maiora auxilia gratie consequantur? κ Nos ita solâ fide justificari, ut charitas desit, vel deesse possit? λ In sanctificatione tegi solum non remitti maculam peccati? μ Originalis peccati nihil in nobis per gratiam Sp. Sancti tolli? ν præcepta Dei in hac vita suo modo impleri non posse? ο cogi homines ad bonum vel malum nec liberè agere? ω Bona opera fidelium virtute meritorum Christi mercedem non habitum? ρ Et sic eundo per totam ejus fidei confessionem, demonstrare licet, plerumq; vel non, vel non integrè proferre Jesuitam articulos inter nos & Papistas controversos, quos S. Scripturæ sententiis munit,

munit, ut de *virginitatis honore: de Sacra-*
mentis, Sacrificiis: de clericorum conti-
nentiâ: castigatione corporis, & similibus.
Si qua vera Papistica dogmata tangit (ut
ejus exempla bina supra adduximus) loca
Scripturæ, quæ minimè claris & perspi-
cuis, ut promittit, verbis ea confirmant,
sed quæ ne quidem per ullam rationabi-
lem consequentiam rem conficiunt, pro-
ducit. Dolendi verò & deplorandi le-
ctores, quibus suâ eloquentia Masenius
imponit, ac si quæstiones hac ætate in-
ter nos & Papistas maximè controversas, *part. i. p.*
ut jactitat, proponat, easq; claris, nudis
& perspicuis Scripturæ verbis, non adhi-
bire verbo ullo humano, nullâ ratiocina-
tione demonstret, quum ille maximam
partem in supervacaneis desudet, & ea
papistica dicat & recenseat dogmata quæ
tota Christianitas & Catholica Ecclesia
cum Papistis communia habet. At verò
non propter ea dogmata, quæ Papatus
cum Christianâ Ecclesia communia ha-
bet, Papatus odio est, sed propter ea,
quæ singularia habet.

Ex solo a. aspectu, AA. & ex pauci-
tate & exilitate pagellarum, quas Mase-
nius huic operi impendit, remq; tantam,
tam anxie à sectæ suæ viris doctis & inge-
niosus per multa librorum volumina ultra
seculum quæsitam se confectarum spon-

det, firma homini prudenti nascitur præsumptio, nihil agere, & eorum, quæ promittit, nihil præstare Masenium. Quippe non præsumitur, illum paucis illis plagulis, quibus coarctata est ejus Confessio, admirandum illud negotium expedire, & homini non stulto ad oculum, ut veritas palpare, quomodo ait, queat meris, puris & solidis Scripturæ verbis, ab universâ Christianitate Papistis in dubium vocata dogmata, ostendere & demonstrare posse. Quum præsertim Papistæ jamdudum iisdem ficum foliis è S. Scripturâ petitis, quæ Masenius producit, suam nuditatem vestire voluerint, quibus a. in conspectu meliorum Christianorum, larvas iis detrahentium, consistere non potuerunt. Quâ spe ergo putat Masenius, se rem Papisticam defendere velle, qui nec unum quidem dictorum S. Script. ab objectionibus, quas nostri vel recentiores vel præsci Theologi, Papistis circa ejus sensum & intelligentiâ opposuerunt, liberat.

VII.

Superest AA. septimum, quod observare licet, Jesuitæ stratagema, quâ sibi in animis hominum locum facere, nostram in perniciem intendit. Illud verò est insolita & vix audita garrulitas, & Thrasonica jactantia, de Achillæis facinoribus, in dictâ sæpius fidei ejus Confessione, Francofurti exhibitâ, præstitis. Nam se

non

non probare, probasse, ostendisse, sed de-
 monstrasse, demonstrationes omni ex parte
 inviduas, & demonstrationes, certas ad ocu-
 lum protulisse, & inexpugnabilia argumenta
 se dedisse, & ut veritas palpari possit, ut ne-
 more refragari & resistere possit. & objectos in-
 superabiles scopulos suos declinare neminem
 posse & externam vim & necessitatem se ani-
 mis inferre: nisi jam frontem pudoremq; o-
 mnem exuerint Protestantes confessa verita-
 ti ultra resistere non posse extremam vim &
 necessitatem se animis inferre. *Hæc & ta-*
lia sine numero in rubricis capitum & pas-
sim in libellis Masenij leguntur. In cōfessio-
ne, inquit, & supra exhibitâ passim nostra in
S. literis & controversis ejusdem locis do-
ctrina in sensu obvio, sine glossatis verbis
hominum, eorumq; interpretatione elucet,
caputq; citius, quam hanc veritatem refra-
ctarij omnes eversuri sint. Qui legunt ista
 attoniti nescio quid de Jesuita non præsu-
 munt; Præsertim imbecilliores & impe-
 ritiores. Verum ut his crucem ponit, ita
 perspicacioribus risum debet & contem-
 tum. Quem n, vos dicitis, Auditores, ta-
 lem, qui fidei articulos certâ demonstra-
 tione ad oculum nobis exhibet, ut veritas
 palpari possit, ut vis animis inferatur? *Def. f. d. l. 3.*
 Novusne hic gentium Doctor? Det mihi
 autem veniam Jesuita, si ex Bellarmino, *Conzen in*
 aliisq; & fidem non constare oculari evi-
 den-

α part. 1. p.

part. 3. p. 4.

β part. 1. p.

t. 6.

γ part. 1. p.

98.

δ part. 1. p.

39.

ε part. 3. p.

3.

ζ part. 1.

præf. t. 8.

η part. 3. p.

3.

θ part. 1. p.

106.

ι part. 1. p.

100.

κ Bellarm.

l. 4. de no-

tis Eccl. c.

3. l. 1. de ju-

stif. c. 7.

Svarex.

Def. f. d. l. 3.

c. 13. n. 5.

Conzen in

Joh. c. 5. v.

den- 38.

*α. LL. de
causâ
pecc. p. 333.*

β. part. 1.

p. 4.

γ. part. 1.

p. 4. 82. 84.

seqq. III.

seqq.

part. 3. p. 1.

2.

*dentia, & demonstratione oculari dicam.
Geometrica pingi, & oculis subjici possunt:
Hac verò, de quibus hic dicimus, non ita
pingi, & oculis subjici possunt. Dicit alicubi
noster Phil. Melanchton. α Si fides Christiana
oculari demonstratione constat, jâ fides non est
fides. Quod enim demonstratione constat, scientia
est, non fides. Fidei α. articuli non sciuntur, sed
creduntur. Ac quia Masenius tales probationes
Theologicas expectat, quibus ad oculum, seu
oculari demonstratione verbis minimè dubiis,
sibi res probetur, evenit, ut nihil à Protestantibus
Theologis hætenus probatum exclamet, & propterea
lamenta tollat. γ Negat itaq; Aug. Confessionis
Professores vel unum Articulum Confessionis suæ
per formales, invictasq; omni ex parte consequentias
deduxisse, formalibusq; vel certè æquipollentibus
Scripturæ verbis sibi non dubiis expressisse. Hætenus,
nec unicus Confessionis articulus, iisdem verbis,
sententiisq; in Scripturâ divinâ repertus est. Quid?
quod nec unus quidem per formales demonstrationes
ex puro Dei verbo productus sit. Adde nec unus
per infallibiles ex Scriptura simul & ratione
consequentias formatus sit. Adjicio amplius,
nec unicus demonstrationibus logicè invictis,
quæ nullâ equivocatione, fallaciisq; laborent,
ex sola ratione stabilire poterit. Provoco quemcunq;
ausurum hoc adver-*

*adversus Catholicos profiteri. Articulum
confessionis suæ aliquem per formales invi-
ctasq; omni ex parte consequentias deducat,
aut formalibus vel certè equipollentib; Scri-
pturæ verbis exprimat quemadmodum à no-
bis est præstitum, inquit a Hercules noster, a part. 1 p.
clavator ille, 101.*

Horridus in jaculis & pelle Lybissidis ursæ. β Virg l. 5.

Sed respondemus: Demonstrationes *En.*

Mathematicas & oculares, invictasq; om-
ni ex parte fidei probationes, quibus
humana mens necessariò prosternatur,
nec reclamare possit, sed dedere se & ce-
dere statim cogatur; homo theologus
nunquam promittit, nunquam petit. Hæ-
reticorum, & imprimis Manichæorum
Theologiæ jactantia illa fuit, quòd ocula-
ri demonstratione evincere sua deliria
possint, ut apud S. Augustinum legimus,
γ qui ab illis novem integris annis delu-
sus, vanitatem impostorum tandem ag-
novit.

*γ. Aug.
de morib.*

Eccl. l. 1.

De util.

*cred. con-
fess. l. 5. c. 3.*

Si Masenius piè desiderat evidentium
Scripturæ locorum seriem, quibus præci-
pui articuli fidei, nobis cum Papistis con-
troverfi, defenduntur, & perspicuè solis
S. Scripturæ verbis ostenduntur, habet ta-
le opus in Thesauro B. Matt. Vogelii, jam
ante LXXX. annos edito: Si recentiorum
& hujus seculi controversiarum è solis S.
Scripturæ verbis decisiones quærit, exstat

Brevi-

a part. 3.
p.) (8.

ß part. 2.
p. 2. 3.

Breviarium Theologicum B. Joh. Hulfemanni. Nominarem plures, verum an horum etiam tam protervum & indomitum pectus capax sit dubito. *Ex ignorantia* quidem, & *non ex malitia* se rem suam agere profiteretur Masenius. aEorum a. an prius ipsi concedendum supra ambigere me dixi: est verò, ut ferè utrumq; & ignorantiam & malitiam ipsi nunc tribuam. Quod vel maximè ex eo apparet, quod Balthasarem Hagerum Jesuitam, ßut insignem è S. literis demonstratorem fidei Papisticae laudet, & qui in hoc studio demonstrationis ingentem lauream meruerit, commendet. Verùm bona pars vestrorum A. A. adhuc meminerint, quomodò ante hos XXXIII. annos ex hoc ipso loco focius ille Hagerus à desideratissimo & B. Patri nostro Joh. Hulfemanno per disputationes, quas postea in librum collectas, dixit *Manuale Aug. Confessionis* egregiè exceptus sit. Quem librum si vidit Jesuita, nec pudet hoc dedolatum miserum caput, & devictas ejus invictas demonstrationes iterum in scenam nobis producere & laudare, fronte & mente eum carere censeo.

Verum enim verò, Optimi Auditores, ulteriore veritatis Evangelicæ adversus Papistas demonstratione opus esse vel minus, sæpe dubito, quando ea de re, totius

us

usq; divulsionis Ecclesiasticæ ratione cogitatio quædam subit. Opus esse magis, imò solum virtute & gratiâ Spiritû Sancti, qui dura & toties convicta eorum pectora efficaciter percutiat & emolliat, sapius piè mecum cogito. *Quid est, quod Paulus planter, secet, fodiat, nisi Dei benedictio opus consummat & perficit?* *a* Ea verò consummatio ardentibus precibus nostris exoranda & impetranda est. Si ne Deo resipiscentia, pœnitentiaq; errorum, & confessio malè admissorum non existit. Verba verba sunt, charta charta est, Spiritus autem Dei veram animorum immutationem operatur, & ut operetur necesse est. Illa verò resipiscentia, illa pœnitentia errorum veram coalitionem schismatis Ecclesiastici & Concordiam dissidentium Christianorum, quam hisce temporibus quæri a-junt, promovere & efficere posset. Hoc ungventum esset immedicabilis vulneris, hoc cataplasma hiantis schismatis, hoc smegma, quo nigredines & maculæ Romanæ elui possent! Verum ij, qui Christianos laicis omnium maximè inculcant ut non pœniteat pœnitentiam agere, quem non pœnituit pœnitentia committere, à pœnitentiâ sunt alienissimi, suosque duces, Pontifices Romanos, qui vel pedem in divæ Pœnitentiæ sacrarium inferre volunt,

a 1. Cor.
III. 6.

lunt, retrahunt, eosq; ceu minùs prudentes, ceu minùs Politicos eludunt. Quomodò factum est Romano Pontifici Hadriano VI. qui cum bonorum quorundam elogia meruisset, propter spem de pietate ejus conceptam, & Petrus Svave laudibus eum extulisset: *Mortuum esse Hadrianum*, eò quòd tam bono Pontifice orbis terrarum dignus non erat; hunc novellus refutator Svavis Sfortia Palavicenus infectatur, a & non-Policum, scientiæq;

α. Cas. A- politica ignarum vocat, eò quod sedis
quilin. de suæ abusu poenitere incepisset. O bone
tribus Jesu hoc crimen est in Pontifice,
Hist. Con. in Vicario tuo, non esse Politicum, &
Trid. p. 79. impiâ Politicâ, quæ hodiè est, non additum! Tu ô bone, fac benignè, rege, flecte, move eos, ut tales nebula, politica scilicet honestas, verecundia aut utilitas ab eorum oculis removeantur. Eripe eorum animas è laqueis, quibus irretiuntur. Res ea non est operis nostri, sed tui ô DEUS, auxiliij! Nos non disputando, sed tu flectendo, nos non refutando, sed tu trahendo, nos non pugnando, sed tu vincendo id efficere potes. Tibi triumphus & victoria! Impertire ergo hostibus nostris tuam gratiam, ô bone Jesu, tuiq; auxilii radiis illumina mentium tenebras, ut abo-

mi-

nanda sua, & tuo nomini gloriæq; ad-
versantia, toties ipsis ostensa, nec dum a-
gnita agnoscant, poeniteant, abjiciant,
Aperiantur eorum oculi, ut videant,
Protestantes non nisi salutaria Ecclesiæ,
non sibi, sed gloriæ tuæ inservientia qua-
sivisse & quærere. Fac, ut in veritate
nobiscum gaudeant, unumque ovile &
grex unus fiant. Veni Sancte
Spiritus, reple tuorum cor-
da fidelium, & tui amoris
in eis ignem accende, qui
per diversitatem lingvarum
cunctarum gentes in uni-
tate fidei congregasti. Kyrie
eleison!

D I X I.

Albertus Pighius l. i. de Ec-
clesiast. Hierarch. c. 4.

Si hujus doctrinæ (quod Pa-
pistis ex S. Scripturâ non sit
disputandum) memores fu-
E isse-

semus, meliore sanè loco res
nostræ essent. Sed dum o-
stentandi ingenii & eruditio-
nis gratiâ cum Luthero in
certamen descenditur scri-
pturarum, excitatum est hoc,
quod, Proh dolor, videmus
incendium.

lung

VI 159

ULB Halle

001 586 19X

3

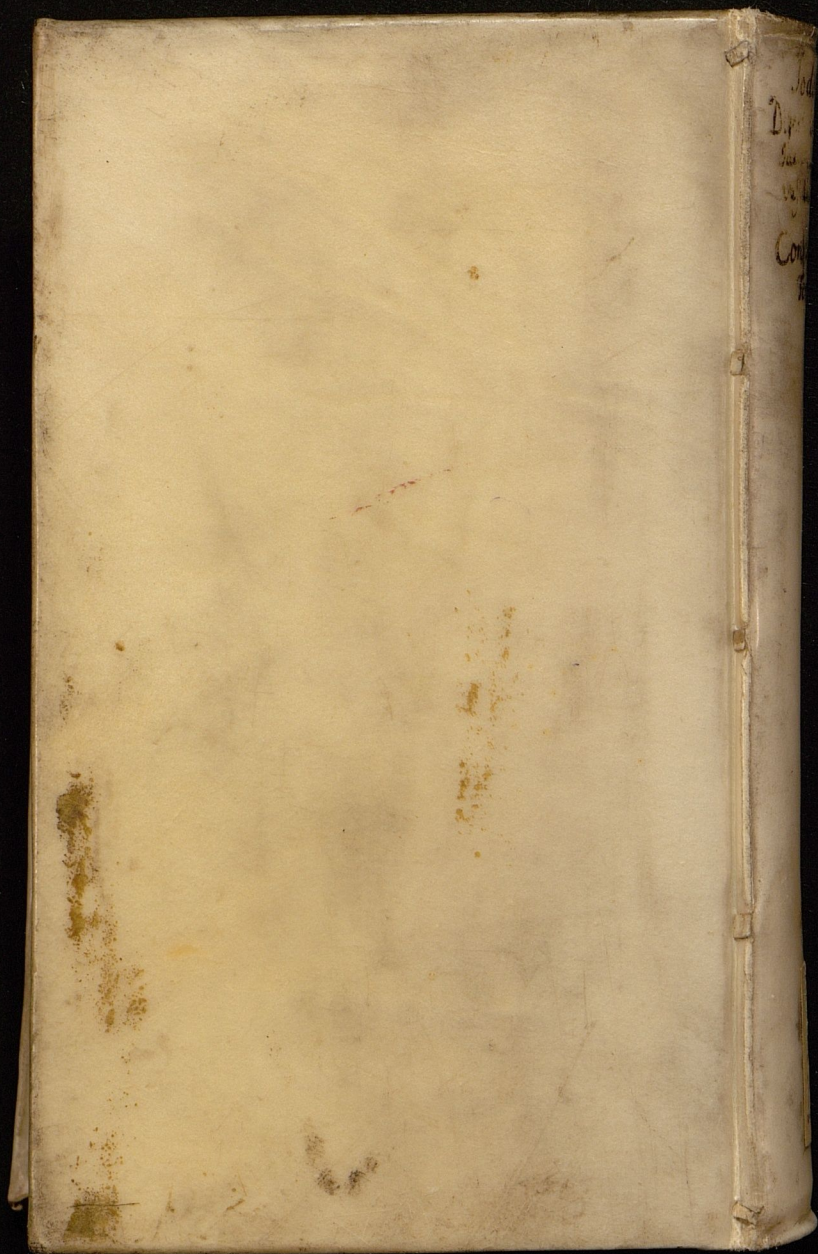

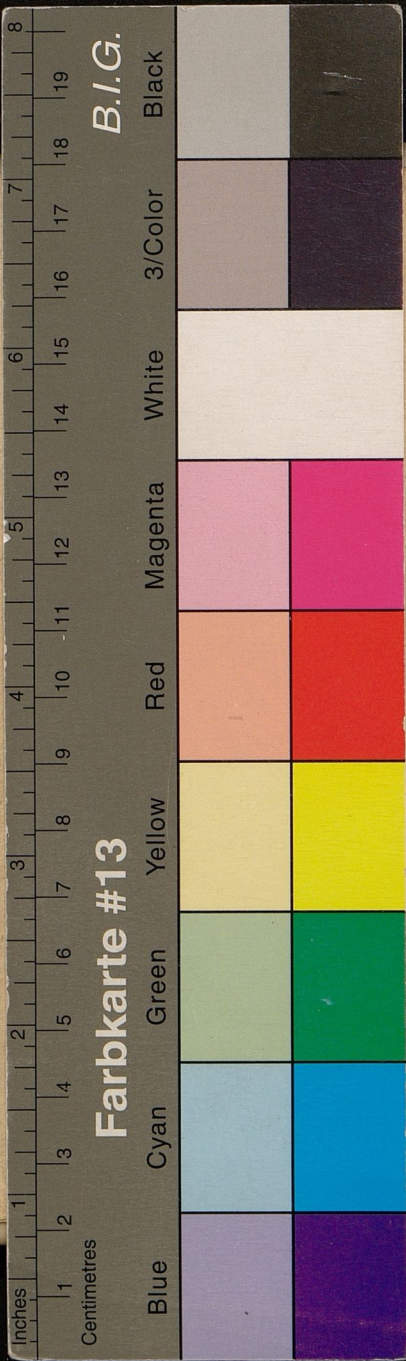
5b

1

VD 17

JODOCI SLAFII
DISSERTATIO
De
ARTIBUS ET CO-
natibus Jacobi Masenii, Jesui-
tæ Colonientis,

quibus in nuper emissâ Confessione Fidei, seu
Meditatâ Concordiâ infidias orthodoxæ
fidei struxit,

In solenni panegyri Wittebergæ, in Collegio
majori Theologico, frequenti audito-
rio, loco orationis ex officio ha-
bendæ recitata,

d. XXX. Martij anno 1663.

ex approbatione

R. Facult. Theologica Wittebergæ
edita

Sumptu Friderici Lankisch,

Bibliopolę Lipsiensis

Wittebergæ

Typis JOH. BORCKARDI, A. M. DC. LXIII.